

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELMBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **14**

DEN 6 APRIL 1924

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR:
EBBA THEORIN

Sven Hedin,
vars nyutkomna ryska reseskildring
blivit särskilt aktuell genom det
nya avtalet med Ryssland.
Se vidare artiklar inuti
numret av dr Hedin
m. fl.

PÅ BLASIEHOLMEN DEN DEL DÄR-av som vetter åt Nybroviken bor Sven Hedin. Han har inte slagit sig ner vid solsidan den som vänder sig åt Strömmen och slottet men även från hans fönster har blicken utsikt över fria vidder, det är ett ständigt skiftande liv där nere vid kajen, båtar som komma och gå, lastångare, skärgårdsbåtar, vedskutor i brokig blandning, en omväxlande tavla just lämplig för den som själv fått reslusten i blodet alltifrån tidigaste år.

I Hedins arbetsrum brinner lampan till långt in på natten. Den oerhörda flit han besitter kunde man se prov på när han höll sitt föredrag härom kvällen på Publicistklubben. Han hade tagit med sig sitt senaste arbete om Tibet, nio jättevolymer och därtill tre volymer atlas. För en vanlig person vore det ett helt livsverk men Sven Hedin drömmer redan om nästa resa. Han vill återigen till Asien morgondagens världsdal, som kanske skall ta arv efter oss dåraktiga européer när vi engång lyckats trasa sönder varandra riktigt grundligt. Hedin skulle starta resan i morgon dag om han bara hade medel. Att styra rakt in i Asiens hjärta är dock en mycket kostsam affär.

I mellantiden har han givit ut en utmärkt bok om sin resa från Peking till Moskva.

Hedin har fått sina slängar för att just han, den forna rysskritikern varit så len i rösten när han talt om bolsjevikernas valde. Men när man läst boken lugnas ens farhågor för att Hedin skulle promenera arm i arm med Kilbom och Ström sjungande trosvisna kommunisthymner. »Vi böra ändå», säger han på ett ställe i boken, »vara ryssarna tacksamma för att de haft mod att i praktiken pröva Karl Marx' vansinniga teorier. Kort och gott sagt ha de givit mänskligheten ett gigantiskt bevis på att det inte går». En stat där alla äro strukna över en kam och där ingen får resa huvudet över de andra är omöjlig, tillägger han. Den kan bestå en tid men är från början dömd att undergå förvandling. Nu gror också i Ryssland den nya bourgeosien, den nya kapitalismen.

Hedins bok är nyttig att läsa därför att den gör slut på dumma amsagor som spritts om förhållandena i Ryssland, t. ex. att kyrkorna skulle vara plundrade på sina skatter eller att kvinnan skulle vara någon slags gemensam egendom. Man skulle förresten känna den moderna ryskan bra illa om man tror att hon skulle låta behandla sig som någon viljelös bytesvara. Apropå damerna varför ha de på sista tiden hemfallit åt den besynnerliga manien att miss-handla sitt hår? Äro inte lockarna fortfarande kronan på kvinnans hjässa eller varför klipper hon håret så att det ser ut som om hon nyligen haft smittkopporna?

Jag har inte gått ifrån ämnet eftersom det just hör till en bolsjevikkvinnas uniform att se ut som en jazzgosse om örönen. Nästa gång en världsrevolution går genom tiden borde allt hårfrisörerna få ett ord med i laget.

Att Ryssland är betydligt bättre än sitt rykte får man ett angenämt intryck av i Hedins bok. Den saknar inte ens humor vilket framgår av vad en herre engång hörde en droskkusk, en av de bekanta isvostschikarna säga tiil sin trilska häst som han okvädade med tillropet »djäkla kommunist». Om Hedin lyssnat tillräckligt uppmärksam är det troligt att han också fått höra någon annan isvostschik som sagt sanningen åt sitt ök där det stod däst och stinnt i sin spilta ätande all den goda havren utan att omaka sig ur fläcken. Så'na djur ges nämligen både i Ryssland och annstans.

Centralfiguren i boken är emellertid inte en ryss utan en svensk. Nere på Söderhavsoarna ha vi en landsman som är kung och det överväldigar därför inte så enormt

Hertzog Larsson. Fotografi ställt till Iduns disposition av d:r Sven Hedin.

när vi göra bekantskap med hertigen av Mongoliet och finna att de trygga, rejåla dragen tillhöra en svensk. Titeln låter som 8:de graden i något ordenssällskap men Mongoliet har verkligen hertigar och nästa gång blir nog Larsson furste alldeles som d'Annunzio. Det är duktigt marscherat av en fattig Tillbergapojke som for ut till Kina som missionär för trettio år sen, men sen bytte ut bibeln mot huvudboken, blev af-färsman och genom sin skicklighet och rådighet förvärvade sig en sådan betyd- het att han numera tages till råds av de styrande och förresten, säger Hedin, finns det i norra Kina och sydöstra Sibirien icke många nomader som ej se upp till honom som till en okränt furste. Är hertzog Larsson ett fenomen utan like bland sina landsmän? Helt säkert inte, svenskarnas sunda för- stånd, rättrådighet och organisationsför- måga ha ju gjort sig gällande också i andra delar av världen. Ägde vi bara mer självtillit, något av kolonistörernas självmed- vetna framåtanda skulle vi ha hertigar runtom i världen.

Att vi ha svenska kvinnor som Sverige kan vara stolt över visar kapitlet om de

svenska systrarna i Urga: fyra landsmanin- nor som förestå missionsstationen där. Det är syster Dagny Hanson och hennes kol- leger systrarna Falk, Ollén och Folke. Med outtröttlig nit och självupppoffring sköta de sitt många gånger tunga värv. Sven Hedin berättar att han på de svenska systrarnas klinik under en timmes tid bevittnade ett skådespel som icke kunde undgå att göra det djupaste intryck. Med förfarna hän- der och med den största skicklighet och ömhet lade syster Dagny om förbanden på de sjukas sår och lade förband på nya patienter. Under tiden vägde syster Falk upp samt lade in i små papperspaket de läkemedel patienterna skulle ta med sig hem i och för utvärtas eller invärtas bruk. I förrummet sutto de sjuka kring en eldröd kamin medan syster Ollén genom att be- rätta sagor och äventyr kom dem att glöm- ma sina sorger och sin oro. Alla syst- rarna tala mongoliska flytande.

Det var underligt och imponerande, fort- sätter Hedin, att se dessa svenska kvin- nor med makt och myndighet hålla ordning på de vilda mongolerna vilka voro som vax i deras händer och underkastade sig be- handlingen utan ett ljud av klagan.

Hur upplyftande och beundransvärd är icke missionen när den ägnar sig åt ett sådant barmhärtighetsverk, när den läker såren och sätter en damm för lidande och plågor! Den form av sjukdom som gras- serar bland mongolerna lär vara tämligen lätt botad om sjukdomens härjningar icke sträckt sig för långt. Men bristen på renlig- het härjar fruktansvärt bland barnen i spä- d ålder. Hedin anför ett fall, en kvinna som haft elva barn, av vilka inte ett enda blivit vid liv.

Nu leva de svenska systrarna i hoppet att kunna förkovra den lilla grundfond de redan äga och samla tillräckligt med pengar för att bli i stånd att uppföra en fullständig klinik med sjuksalar och bäddar för så många patienter som möjligt. Det skulle hedra det svenska namnet i Ostasien, tilläg- ger Hedin, om man härifrån sände dem den hjälp de behöva.

Den uppmaningen tillåter jag mig här att understryka. Jag nämnde nyss ordet kolonisationsörer. Någon gång har det fram- kastats än på skämt men också på all- var att Sverige borde skaffa sig en koloni under tropikerna. Det kan nog vara gott och väl, men bättre än att armbågas med all världens landhajar om en jordbit som kanske är av rätt tvivelaktigt värde är att göra svenska namnet så känt och ärat som de svenska systrarna i Urga förmå det. En sådan verksamhet är något att arbeta för och understödja. Låt oss fortsätta på den väg vi slagit in på genom vår välsig- nelsebringande verksamhet i Tyskland, Ös- terrike, Ryssland. När Sverige för hela världen framter bilden av en klok och hjälpsamt sjuksyster för vilken man akt- ningsfullt tar av hatten då ha vi gjort en erövring större än ett landförvärv och även varaktigare eftersom vi inte behöva för- svara det med ängsliga rustningar.

CELESTIN.

NOBLESS

är icke dyrare än vanlig skocrème, fast den dock är så överlägsen.

SKISSER FRÅN KONTINENTEN

I. FRÅN VINTER TILL SOMMAR.

TAGET RULLAR jämnt fast något andfått genom den sömländska idyllen. Jag ligger och hör hur hjulen dunka mot skenskarvarna, som måste vara ovanligt stora i kväll. Ty det är vargakallt ute, nära 20 gr. En smal nymåne hänger över granskogens taggiga silhuett, några vassa stjärnor blinka från en frusen himmel. Och snön har svept landet i sitt stora, vita linne.

Då tänker jag: Vad jag älskar dig, hembygd, över allt annat på jorden. Dina sjöar och åar, dina hagar och ängar, dina bugande sädesfält och susande skogar, dina vita herrgårdar och röda stugor, som bruka lysa likt jättesmultron om somrarna i backarnas grönska. Dina darrande aspar, doftande lindar och skuggiga jätteekar, dina täta vassar, dina näckrosor, som gunga på krusiga vågor, dina morkullor, som dra över åsarna under ljusa vårkvällar. Och dock. Hur oändligt kärare vore du mig ej om Skaparen i sin godhet givit dig en kortare vinter och en sommar, som räckte längre än några snabba veckor. Eller åtminstone bestämda årstider, att man visste vad man hade att rätta sig efter. Min farfars farmor brukade säga: i Sverige har man två vintrar, en vit och en grön. Hon hade delvis rätt, och kanske var det därför som hon aldrig riktigt kunde trivas i sitt nya land. Hon hade Söderns sol i blodet, hon var född under en blåare himmel och vid ett varmare hav. Hon längtade tillbaka till de trakter, där orangerna mogna och druvornas klasar hänga tunga under knotiga vinstockar, där olivträden stå silvergrå och cypresserna sträcka sina gröna spjut mot höjden. Och kanske har hon lämnat något av denna längtan i arv åt sin sonsons sonson, som tycker, att livet utan sol bara är halvt liv.

Det är därför han nu ligger och lyssnar till hjulens dunk i den frostiga marsnatten, det är därför han kastar en sista avskedsblick mot sin frusna hembygd, som sover under vassa stjärnor. Ty han måste helt enkelt ut, måste känna en varm fläkt och en brännande sol, en doftande blomma och ett liv, som aldrig gaskramats under vin-

Från kupéfönstret.

I grönskan.

Av prins Wilhelm som för närvarande vistas vid Rivieran har Idun här nöjet offentliggöra den första av en serie skildringar från dessa ljuvliga nejder där solen strålar och rosorna redan blommar.

terns värde. Det är helt enkelt starkare än han. Och han somnar med en känsla av att endast följa den instinkt, som driver flyttfågeln en septembermorgon genom rymdens klarhet mot Södern — en längtan, som gått i arv från släkte till släkte.

Men tåget rullar vidare.

Nu står vagnen på en färja. Akterut skymtar Danmarks låga kust, förut ligger havet fruset så långt man kan se. Våldiga isblock ha tornat upp sig under strömmens

Om Iduns kvinnoklubbar

se sidan 319.

och vindens tryck. De ligga stundom så regelbundet, som om det vore fråga om isupplag för någon storstad. Endast med möda arbeta vi oss framåt. Det dånar och rister i skrovet när packisen skjuts åt sidan av den kraftiga bogen. Ibland står fartyget nästan stilla. Så kommer ett lösare fält där det går lättare att ta sig igenom, men snart tätnar åter den besvärliga packisen. Längre ut till havs börjar man se mörkare fläckar av öppet vatten. Och när

tyska landet kommer i sikte har isbältet definitivt forcerats. En vinande sydväst har gjort rent hus och sänder nu små ilska vågor till storms mot vår breda bog. Men anfallet är för sent påtänkt för att kunna vålla någon uppståndelse ombord. Vi äro redan under läland och till passagerarnas lättnad löper den stora färjan utan att ha gjort den minsta överhaling in i hamnen.

Åter rullar tåget, nu genom det krigsförhärjade Tyskland. Tröstlösa enformiga slätter med ett eller annat bortkommet hus, städer där gatorna dragits med lin-

jal, industrisamhällen över vilka röken ligger tung och kvävande. Där arbetar man på återuppbyggandet av den germanska ruinen, på en ny erövring av världsmarknaden. Ty Tyskland kan inte göra konkurs som ett annat varuhus. Medan andra länder gråla om åtta timmars arbetsdag biter Michel ihop tänderna och knogar dubbelt så många om det behövs. Och han frågar ingen om lov. Ty i Versailles glömde man att sätta hämsko på hans energi. Inte kan man hindra en stor stark karl att arbeta om han har lust?

Vi äta middag i en restaurangvagn, där väggarna äro inlagda med dyrbara träslag och beslagen förefalla mer än vanligt gedigna och smaklösa. Själve den mäktige Mitropadirektören är med. »Excellens», viskar han hemlighetsfullt, »detta var en gång hans kejsarliga majestäts privata matvagn. Vi köpte den förra året. Då stod ett långt bord mitt på golvet. Och där, under kronan — ja, just herrn, som stoppar kniven i mun — brukade högst den samme sitta och hålla målron vid makt.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

VARFÖR VI GÅ TILL RYSSLAND

F Ö R I D U N A V S V E N H E D I N .

VID MIN HEMKOMST DEN 19 DECEMBER förra året uttalade jag såsom min enskilda åsikt att det vore klokt av Sverige att erkänna Ryssland de jure, att sluta ett handelsfördrag med full reciprocitet och med hänskjutande av våra fordringar i Ryssland till senare överenskommelser.

De sista raderna i den bok, »Från Pe-king till Moskva», som jag helt nyligen utgivit, ägnade jag åt samma uppfattning. Den trycktes ett par dagar innan regeringsförslaget lades på riksdagens bord. Och nu, sedan både det ena och det andra blivit ett fullbordat faktum, sedan vi fått en chargé d'affaires i Moskva och en rysk officiell diplomat i Stockholm, tar man saken med lugn och finner att ännu så länge ingen olycka skett genom närmandet mellan Sverige och vår gamla arvfien ryssen.

För min ringa del kan jag inte se annat än att det från svensk synpunkt är en styrka och en fördel att så noga som möjligt lära känna en granne, vars maktresurser, om också för tillfället slumrande, dock i verkligheten äro och i framtiden för visso skola bli fruktansvärda. I vad måtto hade det gagnat oss att i stolt förakt draga oss tillbaka innanför våra kobbar och skär med den högtidliga förklaringen att vi icke ville hava det minsta att göra med ryssarna? Endast genom personligt umgänge, så intimt som möjligt, sättas vi i tillfälle att iakttaga vad som händer och sker i detta gåtfulla, väldiga Ryssland, som nu ligger förklamat som en av självspäkning sargad jätte, men som med åren skall vakna, återhämta sig och uppstå till ny kraft. Man kan vara förvissad om att ryssarna, med eller utan avtal och erkännande, mycket noga studera svenska förhållanden och resurser. Det bästa vi kunde göra var därför att följa deras exempel och att studera dem och deras vägar på ort och ställe.

Vad framtiden för övrigt i detta hänseende kan bära i sitt sköte, därom veta vi intet med säkerhet. Allt beror på den

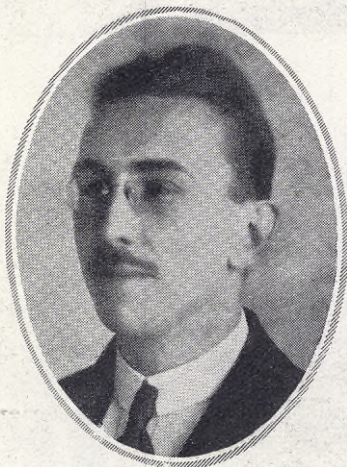
Då stod guldservisen på bordet och lakejerna bugade sig till jorden. Å, vilka tider, vilka tider.» Och han blinkar med ett fuktigt öga.

Nästa morgon skymtar Schwarzwalds bergskedja i väster. Vi susa genom det bördiga Baden. Till och med här, där frukträden eljest bruka blomma i slutet av månaden, ligger snö och alla vattendrag glänsa av is. Så säga vi farväl till Skandinavienexpressen, kopplas av ett växellok in på ett stickspår, ta ny sats och rulla snart över Rhen.

Strassbourg, två timmars uppehåll. Vi se på staden, dess breda gator och magnifikt fula varuhus i Jugendstil, dess entornade katedral med sina vackra glasmålningar, dess sneda gavelhus och huttrande fotgängare. Allt det där är franskt nu. Vi dricka kaffe på »Maison Rouge» och bjudas på gåslever — platsens specialitet — av en artig innevånare medan nordavinden rister i fönstren så de skallra. Han är pratsam och sirlig som alla fransmän och det vackra språket pärlar som musik för örat. Så kommer konsuln och samtalet

Sammanfattande och överskådligt redogör Sven Hedén här för skälen till att åter ta upp förbindelserna med vår stora östra granne som kan betyda så ofantligt mycket för vårt merkantila liv.

politiska utvecklingen, vilken förr eller senare skall tvingas in under de ekonomiska lagar, som dock i högre grad än något annat regera världen. Vad som är alldeles säkert — och det ha vi länge vetat — det är att Ryssland är rikt på råmaterial och naturliga hjälpkällor av alla slag, järnmalm, ädla metaller, kol, olja, virke, spannmål m. m. Om samfärdseln, utvecklingen och livet i allmänhet överhuvud taget skall komma i gång i samma omfattning som före kriget, så måste dylika tillgångar i Europa utnyttjas. Därtill kräves ömsesidigt förtroende, företagsamhet och djärvhet samt kapital. Om icke obrottsligt solida och okränkbara överenskommelser kunna åstadkommas mellan Ryssland å ena sidan

Hr Ossinskij som i och med att Ryssland erkänts de jure, utnämns till rysk chargé d'affaires i Stockholm.

glider in på Ruhrockupation och skadestånd. »Vet ni vad en framstående finansman i Paris sade här om dagen», inflikar vårt lands representant, »La France a le tort d'avoir raison.» Alla skratta, fransmannen också. Men nu efteråt undrar jag om det inte ligger en djupare sanning i paradoxen än någon av oss i första ögonblicket anade. Sannerligen, Frankrike har haft orätt i att ha rätt. Om det varit tvärtom såge Europa bestämt ut på annat sätt. Då kanske vi för en gångs skull välsignat en ädelmodig orättfärdighet.

Men tåget rullar vidare. Genom Belfort och så utför Doubs slingrande dalgång där aftonklockorna i bykyrkorna ringa och bondgårdarna ligga tätt tryckta intill klippväggarna som stora gråsugor. Ännu lyser snön utefter banvallen, ännu håller sig temperaturen envist kring nollpunkten. Det har den gjort ända sedan Köpenhamn. Vi krypa till kojs under dubbla filter, ty värmeledningen har gått sönder, och i Lyon kopplas vi till den stora Parisexpressen, som på allvar skall föra oss mot värmen.

Nästa morgon. Jag vaknar vid att solen

och det övriga Europa å den andra, så lär väl ingen västeuropé vara road av att riskera kapital i Ryssland. Jag kan icke tänka mig annat än att det nödläge, som för närvarande råder i världen, skall framvinga ordnade förhållanden och ett regelbundet handelsumgänge även med slavernas största stat.

Om så sker, skola alla de nationer, som hoppas på stora handelsvinster i Ryssland, öppna den livligaste konkurrens med varandra. De som äro först på platsen och som offrat den största mödan på att tränga in i det underliga landets hemligheter och det efterblivna folkets tänkesätt och uppfattning, skola då framför andra hava utsikt att bärga den bästa skörden. Däremot skola de, som av ett eller annat skäl försummat att skaffa sig fotfäste på rysk boten förlora alla möjligheter till öppnandet av en inbringande handel eller vinnandet av lukrativa koncessioner.

Det var på grund av dessa synpunkter, som jag för min del utan tvekan ställde mig på avtalets och erkännandets sida. Jag tror icke heller att de män, vilka å fosterlandets vägnar hade att fatta beslut i samma riktning, skola behöva ångra det steg de tagit. Så länge fred råder mellan oss och ryssarna ha vi ingen anledning att behandla dem som annat än vänner. Men endast tanklösa drömmare utan blick på de hårda realiteter, vilka helt nyligen inför våra ögon ödelagt Europa, tro på en evig fred. Skall kriget en gång liksom fordom bryta ut över oss, då äro de män att beklaga, vilka med sina röstsedlar bidragit till sönderbrytandet av fosterlandets försvar.

Den frågan är dock icke avgjord ännu. Ännu står det oss fritt att hoppas på klar-syntheten och den nationella stoltheten hos vårt folk.

Sven Hedén

sticker i ögonen. Därute glänser något guldgult. Det är en hel skog av blommande mimosa, som vi köra igenom. En balsamisk doft fyller kupén när jag öppnar fönstret. Vid en liten station blomma redan de första rosorna och lövkojorna strö sin doft för vinden. Där visar termometern 16 grader i skuggan. För 2 1/2 dygn sedan stod den på — 8 i solen. Vilken skillnad! Om en stund skymtar en flik av Medelhavet. Mellan palmerna ser det blåare ut än den blåaste azur. Äntligen ett levande vatten, som aldrig bundits av is utan beständigt skiftar och speglar och glänsar och andas i långa dymningar. Äntligen vid målet! Jag super begärligt in Rivierans milda sommarluft och tycker att livet börjar på nytt.

Clawson

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM
ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRÅNKÄLLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

DEN STORA RYSKA VÄRLDENS FOLKKONST

FÖR IDUN AV ELISABETH THORMAN.

Rikt smyckad kvinnodräkt från Viätka.

MERA FÖRHOPPNINGSFULLT KAN aldrig den, som drivs av intresse för folkkonstens rika och betydande fråga, rikta sina blickar ut mot Europa, än mot dess östra del. Ett område, som man vore frestad att kalla omätligt, är här fyllt av slavisk folkkonst. Och bortom detta omätligas gränser vidtaga fullt ut lika lockande områden, innefattande rumänisk och turkisk och grekisk folkkonst.

Det omätliga ryska området förblev, kanske förvånande nog, aldrig utforskat; utan tvivel blev det i stället både grundligt och systematiskt undersökt. Museimännen togo sin anpart av detta arbete, vad man ville kalla en hemslöjdsförening en annan. Den, som skriver nedanstående anspråkslösa rader hade på nyåret 1910 i Petrograd tillfälle dels att bese etnografiska museets (då ännu oöppnat) utställning av föregående sommars förvärv, dels att i hemslöjdsmagasinet på Bolschaja Morskaja studera hur den moderna hemslöjden, saluslöjden, tog

Fröken Elisabeth Thorman, som även studerat rysk folkkonst, ger här nedan en liten översikt över denna konst, som hos oss är ganska okänd, men som måste slå an på oss genom sin fantasi och glöd.

sig ut. Till något annat än glad beundran gavs på ingendera platsen anledning.

Rysk folkkonst betyder givetvis det mest omfattande kapitlet av alla, där det gäller den slaviska folkkonsten; däremot icke det intressantaste kapitlet. Så långt som slaver bygga och bo, existerar en folkets konst i dräkter och inredningar, vilken kännetecknas av en sällsam skönhet och kraft. Den äger fantasi och glöd, den är tekniskt fulländad. Den är i de sydryska områdena så ohämmat brutal, som det nära asiatiska grannskapet måste göra den. Den är outtömlig och den är fångslande i allra högsta grad.

Rysk textil folkkonst — och utan tvivel står på detta område kvinnornas insats vitt framom männens — är icke den förnämre, men väl den storvulnare av slavisk art; fantasien tycks ha löpt längre, motivbehandlingen, formgivningen äger, samtidigt med att den är så starkt naivt allmogeariad, en viss barockens fyllighet och bredd. Sällsamt starkt förhärskar djurmotivet. Fullt ut lika suveränt som greppet här är, är det handhaft gentemot växtmotivet. På de genombrutna vitbroderier, om vilka här närmast är tal, tar man aldrig miste där det gäller ursprunget. Förr tar man då miste på de ryska spetsarna, vilka exempelvis i Slovénsko (Slovakiet) äga icke få fränder.

De genombrutna vitbroderierna äro typiska för rysk folkkonst. Starkt kännetecknande äro även vävnaderna i en enkel snärteknik. Vävnader förekomma f. ö. i överflöd, ett förhållande som är det motsatta i det tjeckoslovakiska området.

Sitt hem har den ryska allmogekvinnan haft föga tillfälle att smycka. Det långa, broderade handklädet, palatence, breder hon över hyllan med helgonbilder, och lik-

Ryskt broderi.

nande täcka kapellets små sidoaltaren. Men sig själv har hon all anledning att rikt smycka. Broderier av alla slag, spetsar och vävnader tjänar till ett förhöjande av hennes egenartade skönhet.

Ett kapitel för sig i den ryska folkdräkten bilda de sydryska, tätt och rikt konstsommade kvinnodräkterna, i själva verket skjortliknande plagg av grov lärft, vilka bäras flera på varandra. De täta bårderna kring fallen, kring hals och handled samt över axeln äro bland det mest utsökta man kan se, så i teknik som färgverkan. Är denna senare tungt stämd (svart, brunt och gult äro de gängse färgerna), så livas dräkten på ett yppigt, men, det måste erkännas, mera halvciviliserat sätt, av det övermått av prydnader, (där mynt, snäckor, pärlor, tofsar m. m. spela en roll), vilka det behagar dessa fjärran länders kvinnor att skrudra sig i.

Säregen, yppig, med prägel av något sällsamt främmande alltid förhärskande, tedde sig den ryska folkkonsten. Finns några rester av densamma ännu bevarad, eller har den gått sin undergång till mötes i det allt förödande, allt förintande, som man vill tänka sig, att den ryska revolutionen betytt? ELISABETH THORMAN.

Från

IDROTTSFÄLTET
och
GYMNASTIKSALEN

Iduns bågskytteklubb börjar!

NU ÄR IDUNS BÅGSKYTTEKLUBB färdig att börja! Lokal ha vi på hand, en utmärkt instruktör ha vi — och nu be vi bara medlemmarna att samlas. En del medlemmar ha redan anmält sig, och fler äro välkomna.

Bågskytte, som idkas mycket av engelska damer, är en frisk och härlig sport. Den stärker själen, den uppövar skarpblick och koncentration. Ansträngande är sporten icke heller: man känner sig snarare uppfriskad än utmattad efter en stund vid

bågen. Och någon särskild dräkt behövs icke. Den enda större utgiften vållar inköp av båge och pilar. Det torde gå till omkr. 20 kronor. Inköpet ordnas på goda villkor genom Idun. Lokalhyran blir endast en obetydlighet.

Iduns redaktion mottager anmälningar till Iduns bågskytteklubb. Herrar äro icke utestängda. Skyttet börjar med det snaraste!

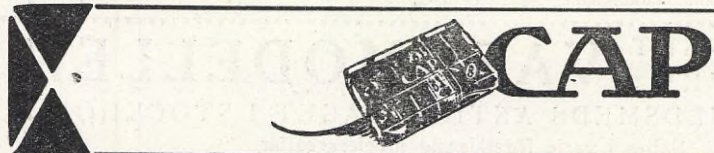
Stockholms arbeterskor bilda en klubb för motion och friluftsliv.

Det nyligen bildade Svenska Kvinnors Centralförbund för fysisk kultur vill bl. a. arbeta för idrott och gymnastik bland arbeterskor. En särskild liten kommitté inom förbundets styrelse utsågs för att sätta sig i förbindelse med intresserade kretsar bland arbeterskor. Och nu har man till en början kommit så långt, att man bildat en klubb av arbeterskor vid Stockholmsfabrikerna och gymnaster. Denna

klubb skall bli en central för alla dessa strävanden. Ordförande är assistenten vid Statens Yrkesinspektion fröken Ida Fischer.

Man måste medge, att programmet ser utomordentligt ut. Nu när sommaren närmar sig, börjar ju den fria naturen locka. Och då förberedas till en början vandringar, bl. a. en till Kolmården. Vidare blir det semesterresor till Dalarna och Värmland, och det är inte omöjligt, att man kan få understöd till dessa från Svenska Turistföreningen. Annandag påsk göres en fotvandring till Sätra äng. Det ligger en mils väg från Stockholm, men de som inte orka gå hela vägen, kunna komma ett stycke med tåg. Man kan vara viss om att det blir en skara lyckliga människor, som vid dessa tillfällen ge sig ut i naturen. Ingen turistfärd kan i längden vara mer givande för kropp och själ än en fotvandring.

(Forts. sid. 329.)

Sorterade Napolitaines:

Palmersy, Mjöl, Grädd-Krokantchoklad
i originalförpackningar à Kr. 1:—.

IDUNS BARNKAMMARE PÅ BYGGE OCH BO

ETT »BARNENS PARADIS» I DEN STORA UTSTÄLLNINGSBYGGNADEN.

IDUN OCH BYGGE OCH BO HA BLI-
vit oskiljaktliga begrepp och när nu Bygge
och Bo i maj öppnar sina portar i Norr
Målarstrand 26, skall Idun även då vara
med. Men om Idun under föregående år
mer indirekt, genom utställningar och de-
monstrationer, velat komma husmodern till
hjälp, räcker det henne denna gång en
direkt hjälpande hand: Idun ämnar nämligen
i sin Barnkammare på Bygge och Bo
taga hand om de småtingar, som ej orka
följa mamma på hennes strövtåg på ut-
ställningen och som kanske i annat fall
skulle hindra henne att alls besöka den.

Här i barnkammaren sysselsätts de på
bästa vis. Allt vad de få komma i åtn-
jutande av är väl ännu inte fastslaget,
men så mycket veta vi, att där skall finnas
dockskåp, gunghäst och massor av bygg-
klotsar, denna barnens idealeksak, och där
skall man kunna nöjaktigt svara på barn-
ens eviga fråga: »Mamma, vad skall vi
göra?» Med ett ord, barnen skola under

Vissa timmar skola ägnas åt kokning i den
lilla spisen.

uppsikt få roa sig själva. Men om de
ha mer lust att roas, så skola de också
kunna få det, vissa timmar skola vara äg-
nade åt docksömnad, andra åt kokning i
den lilla spisen, eller ock få barnen deltaga
i tävlingar, i sago- och rittimmar, ja till
och med trolleriföreställningar och kasper-
teater bjuder Iduns barnkammare på.

Men barnkammaren skall inte vara till
endast barnens nytta och nöje, även för-
äldrarna skola ha nytta av den. Så skall
lektor Marie-Louise Gagner som ju är spe-
cialist på litteratur för barn och ungdom,
anordna ett idealbibliotek för barn i olika
åldrar där föräldrar kunna få goda anvis-
ningar och impulser, fru Lidbäck förestår
en barngarderob med mönster på barn-
kläder o. s. v. Detta är i korta drag,
vad Idun kommer att bjuda på i sin
Bygge och Bo-barnkammare. Intresserade
firmor och andra som önska vidare med-
delanden ombedjas att hänvända sig till
Iduns redaktion.

DET BROKIGA I HATTMODET

MODEBREV FRÅN VÅR PARISKORRESPONDENT.

Klockhatt i marinblå taft med vit spets-
applikation.

UNDER MARS MÅNAD ROAR SIG
solen att leka kurra gömma med parisar-
na. Då ha vi nämligen vårt aprilväder. Vi
kunna nu räkna på, att det gyllene klotet
visar sig på allvar. Men, o fasa, dess för-
sta glada strålar falla direkt på vinterhat-
tens kulle och kommer den att verka skäl-
ligen chiffonerad. Alltså gäller det att skaf-
fa sig en ny hatt med det snaraste.

I och för detta ändamål göres en rund-
gång upp till de stora modisterna (de bo
alla en trappa upp, i våning). I förbifar-
ten kan man också snegla på butiksfönst-
ren. Även en razzia i de stora magasinerna
kan vara givande.

Den som för något år sedan en efter-
middag satt på en balkong utåt Champs-
Elysées hade under sig ett oändligt tåg
av svarta huvuden. En del av damerna
buro sorg (herrarna lade man naturligtvis
inte märke till) andra åter funno det stili-
gast att, även de, vara svarta — svarta från
hjässan till fotabjället... Vilket dystert
mod. I år kommer det att lysa brokigt.
Inga färger äro för bjärta, inga samman-
sättningar för djärva, bara de äro gjorda
med smak, förstas.

Hattgarnityret spelar föga roll. Hatten

har sitt garnityr i sig själv, ity att den
oftast är överbroderad med kulört ullgarn,
med silkesapplikationer, med raffia (halm
i olika färger) med sniljor, spetsar, smala
band, pärlor. Eller den är sydd av blom-
mig foulard, eller av mönstrad krepp, eller
sammansatt av skinn samt åtföljd av en
echarpe i samma material som hatten och
likadant broderad.

Den morgontidiga damen, som prome-
nerar i Bois de Bologne, har sålunda sin
hatt broderad med ullgarn, klädesapplika-
tioner eller skinnblommor, den tedrickande
bär den mörka tafthatten med spetsappli-
kationer, den superande den pärlsydda
toquen. Den goda smaken fordrar icke en-
dast att en hatt skall hava en god form,
vara väl utförd, i vackra färger — men

Vit räsidenhatt med garnityr och halsduk i
vitt och rött, storrutigt siden.

också lämpad för ögonblicket. Det glöm-
ma vi ofta hemma.

Det kulörta modet har tagit en sådan
spridning att det knappast kan hålla sig
uppe länge. För de raffinerade, de som
avsky allt som blir banalt, återstå fläthattar-
na. Dessa bli högeleganta om de utföras
i en fläta, som är ytterst fin och som kallas
Bangkok efter sin ursprungliga hemort —
huvudstaden i Siam. Men ganska dyrbara.
En liten hatt i Bangkok, prydd med en
fantasi — två förgyllda fågelhuvuden —
kostade hos Camille Roger 550 francs.

Till sommaren kommer den italienska
halmen att florera. Bangkokkoken är för dyr-
bar att därav förfärdiga stora »capelines».
Den italienska halmen kommer att, också
nytt för året, presentera sig icke bara i
halmfärg, men i alla slags pastellfärger, det
vill säga milda, beslöjade färger. Hela
spetshattar liksom hattar med spets- eller
tyllbrätten komma att visa sig. För dessa
senare vill jag uppriktigt varna mina lands-
maninnor. De passa absolut ej i vårt blå-
siga klimat eller till nordiska typer.

PARTOUT.

Iduns kvinnoklubbar.

T. v. Fröken Maria Kärrberg, som vid Iduns
Kvinnoklubbs i Malmö sammankomst den 7
april håller föredrag om »Huslig idrott —
hemgymnastik». T. h. fru Alma Lindberg-
Möller, som sjunger vid samma tillfälle.

Stockholmsklubbens Sektion II sammanträder nästa
gång onsdagen 9 april. Föredrag av författarinnan
fru Frida Stéenhoff om »En gammal kärleksroman
från 1600-talet i nutidsbelysning». Utställning av
miniatyurer. Musik.

Tomtens Bakpulver

s.k. jästmjöl

NUTIDSUNGDOM SOM KONFIRMANDER

EN STOCKHOLMSPRÄST OM SINA GAMLA OCH NYA LÄSBARN OCH OM VUXNA, SOM VILJA BLI KONFIRMANDER PÅ NYTT.

PÅ UPPMANING AV IDUNS REDAKTION går jag att här redogöra för de erfarenhetsrön, jag gjort under den långa tid, jag undervisat konfirmander.

Jag kan då så gott först som sist betyga, att mina erfarenheter varit av övervägande glädjande art. Man får ju ej ställa för höga anspråk på unga människor, som ännu befinna sig i livets vår, och man får ej glömma, att ungdomen understundom kan handla obetänksamt och förhastat utan att man därför har rätt att stämpla den som vanartig eller omoralisk. Förstår man bara att på ett vackert och lättfattligt sätt vädja till de ungas bättre känslor, skall man snart finna uppmärksamma och intresserade lärjungar.

Vid konfirmationsundervisningen bör man icke trötta och överanstränga barnen med för mycken utläsning. De få därav lätt den föreställningen, att konfirmationsberedelsen icke är något annat än vanligt skolarbete. Allraminst bör man belasta dem med detaljkunskaper, som ligga mera på sidan om de kristna lärosatserna. Här gäller det förvisso att noga skilja på huvudsak och bisak, och detta särskilt med tanke på, att barnens beredsetid är så knappt tillmätt. Man gör barnen stor skada om man bidrager därtill, att konfirmationsberedelsen för dem blir en tung börda, som de med glädje skudda av sig när undervisningen är slut. I stället bör man väl söka göra nattvardsberedelsen till en tid, till vilken de vid mera framskriden ålder med glädje blicka tillbaka.

Under den tid jag hade mitt verksamhetsfält i Östermalms församling, brukade jag samla konfirmander av olika årgångar

Vid åsynen av de många nykonfirmerade flickor och gossar, som om några veckors tid skola strömma ut ur våra kyrkor, frågar sig kanske mången, om samma slags känslor och tankar röra sig inom dessa unga som inom gångna tiders konfirmander. En av dem som är närmast till att svara på frågan, en prästman, berättar här litet om "läsbarnen" förr och nu.

i kyrksalen. Till dessa sammankomster infunno sig f. d. konfirmander, som kunde se tillbaka på mera än ett årtionde sedan de konfirmerades. Bland de kvinnliga deltagarna i dessa sammankomster kunde man även få se sådana, som under tidens gång fått den hållning och värdighet, som utmärker en ung husmoder. Vid dessa tillfällen anställde jag vanligen förhör i Luthers lilla katekes. Därvid följdes samma förhållningsregler, som voro gällande, då de vid sammankomsten närvarande bereddes till konfirmationen. De fingo genom tecken giva tillkänna, om de kunde svara på frågan, och de fingo resa sig upp från sin plats vid frågans besvarande, alldeles som de gjort under konfirmationsberedelsen. Det syntes bereda dem stor glädje att de på detta sätt fingo återuppliva minnena från denna tid i livet, då sinnet i allmänhet är så mottagligt för goda och allvarliga intryck. Hade jag i stället hållit ett föredrag med ljusbilder eller bjudit dem någon annan aftonunderhållning, hade detta icke berett dem samma glädje, som de

nu kände, då de liksom fingo bli konfirmander på nytt.

Man hör ofta stränga domar uttalas över vår tids ungdom. Detta beror kanske till en del därpå, att de dömande icke lagt på minnet de kända orden »Tempore mutatur, et nos mutamur in illis». (Tiderna förändras och vi förändras med dem) Det kan icke heller förnekas, att nutidens konfirmander och de gossar och flickor, som konfirmerades för ett halvsekel tillbaka, förete åtskilliga olikheter. Särskilt har jag lagt märke till, att ungdomens auktoritetstro betydligt försvagats. Förr i tiden inskräpte man tidigt hos barnen, att de skulle lita på de äldres erfarenhet och omdömesförmåga. Man tillät knappast ett barn att uttala en åsikt i de äldres närvaro.

Nu är det icke så. Vår tids ynglingar och flickor ha ofta, i följd av den allt svårare kampen för tillvaron, tvingats att reda sig på egen hand, och detta har givit dem självförtroende och en känsla av självständighet. Den blyghet och försagdhet, som merendels präglade gångna tidens konfirmander, är nu ganska sällsynt. Vår tids ungdom synes mera käck och frimodig, är rask i beslut och handling, men vill icke gärna tro utan först se. Jämförda med dem, som konfirmerades för ett halvt sekel sedan, äro nog vår tids konfirmander mera benägna för skepticism. Dock finns det hos vår tids ungdom en god kärna; och de erfarenheter, jag gjort under den långa tid jag haft det ansvarsfulla, men på samma gång glädjande uppdraget att undervisa de unga, ge mig rätt att tro och hoppas det bästa med avseende på vårt folks framtid.

JOSEF ROSENIUS.

D E N V I T A K L Ä N N I N G E N

TILL DEN STUNDANDE KONFIRMATIONEN.

Fyra trevliga modeller till konfirmationsklänningar. Fr. v.: Två modeller från Paul U. Bergström, modell från Lejamagasinet, och modell från Iduns Handarbetsavdelning. Den sistnämnda kan beställas av denna tillklippt och med broderier uppritad, i vit voile till kr. 13: 50, i bomullsgabardine kr. 17: 35. Pappersmönster med broderimönster 3 kr. Storleken är avpassad efter en 14-15-åring, men för säkerhets skull bör bröstvidd och längd anges. Blir också, såsom teckningen visar, en vacker sommärklänning, broderad med blått eller korallrött pärlgarn, vilket liksom det vita fås för 35 öre.

Barnens hud

är ömtålig, tvätta den därför med

Yema
hudcremetvål

KLÄNNING BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI A.B. GÖTEBORG

DET LÄCKRA RYSKA KÖKET

PIROGER OCH BABOR, SOM MED FÖRDEL SKULLE KUNNA SÄTTAS OCKSÅ PÅ ETT SVENSKT BORD.

DET ÄR RÄTT STOR SKILLNAD PÅ rysk och svensk mat. Denna skillnad består, tänker jag mig, däri att ryskan i sitt hushåll använder en hel del varor, vilka ej förekomma här i Sverige. Till dessa höra: kål, sur grädde (smetana), tvorog, svamp och saltgurka. Av kålen beredes soppor, piroger, pirojkin o. s. v., den serveras även i stället för potatis. Ofta förekommer surkål.

Smetana (tjock, sur grädde) är specifikt ryskt och utomordentligt gott. Man bereder snart sagt all mat med tillhjälp utav smetana. Även den serveras ofta för sig, som t. ex. till blini, vareniki, kokade pirojkin med fruktfillning) o. s. v.

Tvorog eller ostmassa hör även till de rätter man gärna äter. Den är dessutom mycket närande. Man äter den som den är, med socker och mjölk, eller med smetana. Till påsken beredes av tvorogen den välkända »pashan» med tillsatts av ägg, smetana, smör, zullat, russin, mandel etc. Den råa tvorogen används även ofta som fyllnad i pirojkin, samt vid bakning.

Svamp ätes mest ugnstekt med smetana. Varje hushåll har ett rikligt vinterförråd av svamp, uppträdd på snören.

Saltgurka. En ryss skulle inte nog förvånas om han visste, att det fanns ett land där en gurka är dyrare än ett äpple. Gurkan användes i Ryssland i stor utsträckning. Enkelt folk äter den med surt bröd d. v. s. rågbröd, som alltid är surt, burgnare äter den med lika stor förkärlek, men på ett mera kultiverat sätt. Den användes i soppor, i såser, i »seljanki» (kålrätt med kött) till kött, fisk o. s. v. i oändlighet.

I Ryssland börjar man sin dag med té, serverat icke med tillhjälp av en liten rund tesked med små hål, utan ur en kokande

Ett par svensk-ryska damer, som i många år bott i Ryssland, ge här en del anvisningar om läcker rysk mat. Något sådant som piroger skulle säkert tilltala också svenska gommar!

samovar, alltid färskt och aromatiskt. Till téet: vetebröd, smör, ost, sylt, efter behag och lägenhet.

Senare på dagen serveras frukosten. Efter att ha tagit en nubbe, helst av zubz-vodka (vodka på zubz-gräs), kommer turen till det uppskurna. Är man en vanlig dödlig, nöjer man sig med en holländsk delikatess-sill med ättiks- och senapssås och rundskurna lökskivor. Om sommaren med smetana och grönök. Vidare lillrysk späck med peppar och salt, korv o. s. v.

Tillhör man däremot den klassen som för närvarande i Ryssland kallas för »bur-sjuj» äter man hellre belorybiza, balyk, (fisk) störröm o. s. v. — Som varmrätt t. ex. »seljanka» i panna, (i motsats till »seljanka»-soppan som ju endast serveras till middagen); »zrazy», ferserad köttträtt, eller helt enkelt vanliga köttbullar.

Kl. 3—4-tiden dricker man återigen té. Nu serveras en hel del godsaker, sylter, småbröd i oändlighet och naturligtvis baban, vilken i vanliga fall beredes på 200 äggulor och vilken når en höjd av ända till $\frac{1}{2}$ arsjin. Den största noggrannhet och försiktighet är av nöden vid beredningen, och när den väl är färdig, lägges den på sida på mjuka dunkuddar, och gud nåde den som då slår i dörrar eller klampar i golvet, då kunde den lätt sjunka och husmodern finge då gömma den för världens ögon. Vidare äter man gärna små runda kringlor

av mjöl och vatten, beströdda med salt eller kummin, och uppträdde på bast. Men först och sist äter man sylt, en härlig sylt med klara, hela bär. Så snart man dricker té äter man sylt, och té dricker man jämt, på morgonen, på middagen, efter middagen och till kvällen. För att inte tala om, att man tar emot alla sina vänner med té.

En rysk middag är icke någon middag alls om det ej finnes soppa. 3 slags soppor dominera det ryska hushållet: buljong, sjtsji och borsjtsj. Buljongen kokas alltid för dagen och serveras med det kokta köttet, som man äter med senap och salt. Serveras ej kött så ersättes detta med kött-, kål- eller fiskpiroger. Skall det vara särskilt fint, består fyllnaden av s. k. »viziga», den torkade ryggraden av stör, något som är mycket gouterat. Denna pirog serveras även till buljong. Till borsjtsj (kål- och rödbets-soppa) passa pirojkin mycket bra, dessa äro då ofta fyllda med tvorog. Den obligatoriska smetanan serveras vid bordet. Om man önskar, kunna små rökta wienerkorvar läggas i soppan. I Sydryssland beredes borsjtsj'en med tomater, sparris, blomkål och andra finare grönsaker. Degen till pirogerna består endera av vanlig deg eller av smördeg.

»Vareniki» — ett slags pirojkin med bärfillning kokta i vatten — lämpa sig utmärkt som dessert, i synnerhet på sommaren, då det finnes gott om frukt och bär. På vintern består fyllningen mest av sylt. Tvorog är en passande fyllning året om. Denna rätt är särskilt omtyckt i Lillryssland.

I många hem dricker man té på maten, naturligtvis då utan småbröd.

Vid 9-tiden serveras kvällsté med baba,
(Forts. sid. 327.)

EN STOCKHOLMARE OM HENNING BERGER

JUST NÄR VÄRHIMMELN LIGGER blå och vacker över Stockholm förmörkas den av ett tungt moln som kastar sin kyliga skugga: Henning Berger är ej mer. Eller rättare Henning Berger är numer blott ett namn i vår litteratur. Personen Henning Berger är borta, den hand som emellanåt uppvaktade sina vänner med skrivelser där den kraftiga, personliga handstilen redan på utanskriften röjde avsändaren har lagt ner sin flitiga penna.

Poststämpeln på Henning Bergers brev bar för det mesta Köpenhamns namn. Ett som man tycker grymt öde ville att den författare skulle vistas fjärran från Stockholm som likvisst med sina hjärtetrådar var starkast fäst vid denna stad. Vem kände dess kynne bättre än han som hade dess bild så outplånligt fäst i kärleksfullt minne att han även fjärran ifrån kunde teckna Stockholms drag med skärpa och naturtroget i linjerna, så att bilden stod klar och levande för åskådarens öga. Det är ju bekant att Henning Bergers längtan stod till Stockholm. Under de senare åren då han slagit ner på Utö i Stockholms skärgård talade han gärna om den möjlighet som hägrade för honom att för all fram-

Henning Berger.

tid slå sig ner i Stockholm i stället för att vistas som en sorts landsflyktning i Köpenhamn där han sade sig icke trivas. Man hade redan klart för sig att han utvalt en våning på Söder för att slå ner sina bo-pålar här. När hösten kom blev det emellertid ingenting av med planerna. Kanske gick det inte så lätt att slita sig ifrån den stad dit han av vanan styrde kosan,

där hans hem stod och väntade på honom och där hans dotter bodde.

Hur som helst Stockholm borde ha tagit emot Henning Berger med öppna armar. Att vår huvudstad inte alltid gjorde det kan tyckas otacksamt. Nu när han är borta kommer väl det odelade erkännandet åt hans diktargärning som man var rätt njugg på medan han levde. Den kylighet i kritiken som emellanåt slog emot honom just från stockholmska litterära kretsar gick nog Henning Berger djupt till sinnes. Här är dock ej platsen för ett bedömande av Henning Bergers insats i vår litteratur. Varken tid eller utrymme medge det men som en blomma vid hans bår må nedläggas en hyllning åt den man som ägnat ett livs hängivna författarskap åt sin egen stad, staden vid Mälaren vars våg speglar dess husmassor, dess gatumyller, livet vid kajerna, allt detta som Henning Bergers egen diktning själv återgivit.

Henning Berger är född i Stockholm. Vore det ej en värdig gård åt hans minne att också en sista viloplats här beredd åt honom. Låt Henning Berger ändå till slut bli stockholmare!

CELESTIN.

EN VÄLKOMMEN
PRESENT

är den nya upplagan av

IDUNS KOKBOK

TOLFTE UPPLAGAN
NEDSATT PRIS 8 KR.
Fullst. omarbetad och utvidgad.

SAGA.

TRO NI INTE, ATT DET PASSAR för en liten råttunge att heta Kalle?

Jo minsann, det passar visst. Jag vet just en, som fick det namnet. Den råttungen var förstas mycket klok.

Vi bo i en gammal gård, där råttorna huserat väldeliga. Ni vet vad råttor kunna ställa till! Näpna och trevliga äro de att se på. Men, ack, hur mycket okynne frodas inte i ett råttsinne! Mycket mera än i en 5-års pojke och då kan ni tänka er.

Hos oss bodde inte de där fina råttorna som tycka om ljusa skafferier. Nej, mor och far till Kalle voro av den långa, kraftiga rasen. Och hela släkten med. De hade upprättstående öron, livliga, glänsande ögon och långa, smala svansar.

Det var under de där varma julidagarna i fjol när man mådde så gott och vi lågo och gonade oss i vattnet nästan hela dagen.

Råttorna på vår gård njöto visst lika mycket som vi. De voro så tama, att de till och med gingo och tittade på gamla Marja. Marja är vår hundkamrat. Och hon har sett dagens ljus i Oviksfjällen och hos oss har hon varit länge, även före storasyster, Lillemor.

En morgon var hela råttfamiljen ute på härjartåg. Även de små. Och just kring vår kökstrappa svärmade de. En stor slank bort till grishinken. I den brukade det finnas goda saker, som voro ämnade åt mormors grisar. Men råttor skilja sällan på sän't. Och i den hinken var det stor-kalas mången gång. Det var när någon behändig gammal-råtta krängde locket av hinken. Alla småråttorna voro dock strängeligen förbudna att ens nosa på hinken. Ty den kunde vara farlig. Särskilt när den nyss var tömd. Då kunde en ung och grön liten råtta döden dö.

Hövdingen hade gett order, att ingen fick i dag närma sig hinken, ty just i dag var den farlig. Och så vandrade hela laget till uthusen för att titta efter, om man inte åtminstone kunde få leka ett slag i den gamla soffans stoppning.

Då var det som rätt-Kalle kände, att han måste ut och söka äventyret. Det där med hinken — liksom det skulle vara farligt! Ur den som det plockats så många ljuvliga bitar! Därifrån hade det ju vankats den härliga bullen, som var garnerad med vit ull. Och så tog han små tysta trippande steg i riktning mot hinken.

Locket på hinken hade barnen i huset glömt att lägga på. Då hade han godbitarna som i en ask. Litet skulle han nog rädda åt mor.

*

Hu, så damp han!
Usch, så kallt!

Gott smakade det ändå. Han måste äta sig riktigt mätt. Det vankades inte varje

dag sur mjölk. Men nog hade en ostbit passat bättre eller en vetebulle.

»Men nu väntar nog släkten på mig, jag måste upp igen», tänkte han. »Mor är nog ute och söker mig».

Aterfärden blev kvistigare. Han arbetade med förtvivlans krafter. Han kravlade med sina våta klor uppefter den hala hinkens alla sidor. Svettades och vändades. Varför hade han inte lytt mor och stannat i soffans roliga stoppning?

Och rätt-Kalle arbetade.

Under tiden hade fem människobarn med mor och far i spetsen utsikt från kökfönstret på rätt-Kalles försök att klara skivan. Mor som hade haft mycken förtret av råttornas framfart, höll på, att det var utmärkt om åtminstone en råtta fick gå hädan. Men far och barnen tyckte att det var orättvist, att lilla Kalle skulle lida för släktrasens synder.

Rätt som det var smög Sten sig ut. Han var näst i ålder och visdom efter »Lillemor». Han tog en flat käpp.

Mor sträckte handen mot fönstret. Det var fejt ändå att ge sig på en värnlös stackare, som låg i en hink och kämpade med döden, tyckte hon.

Men far tog fast mors hand och sade: »Låt pojken vara, så få vi se, vad han ämnar göra!»

Och se! Sten räcker ner käppen i hinken. Rätt-Kalle makar sig över till andra sidan. Men Sten småpratar och säger: Å, var inte rädd, du, jag ska hjälpa dig». Och rätt-Kalle, som är klok nog, förstår, att detta är räddningen och biter med duktiga tänder tag över ribban. Sten drar upp försiktigt, men — Kalle ramlar ner igen! Sten försöker på nytt. Kalle likaså. Samma resultat, plums ner i mjölken. Tredje gången gick det! Nu har

Fixeringsbild.

Här jumpar Kalle på isstyckena i ån. Men var är hans tax? Svar märkt "Fixeringsbild 14" inom en vecka efter numrets datering.

Fixeringsbilden i n:r 12 har rätt lösts av Kerstin Magnusson, Ekeberg, Göteborg 8, Valborg Lindblom St. Norregat. 40, Landskrona, och Karin Gregertsen, Selbak pr. Fredrikstad, Norge, vilkas brev först öppnats och som alltså erhålla var sitt bokpris. Vargen synes tätt nedanför flickans luva, med sitt gap omfattande hennes hår.

Opålitlig torkinrättning.

Fru Rätta: Aldrig ska jag då hänga upp min tvätt på några svampar mera! Titta bara, hur de har vuxit under natten! Hur ska jag nu få ner tvätten?

rätt-Kalle bra tag, nu bär det uppåt, uppåt mot friheten, mot ljuset.

Sten är röd och viktig, när han langar Kalle ner på marken. Och Kalle skakar mjölken av sig och ser med en tveksam blick på pojken. En så'n konstig en! Och så lommar han med små stela steg iväg till hålet under bron...

Detta var rätt-Kalles första äventyr. Hur det sedan gick honom här i världen kan jag inte berätta. Ty alltifrån den vackra julimorgonen, då solen drack dag och fåglarna jublade och Marja låg flåsande som en utsliten Fordbil, se'n dess ha vi inte sett en enda råtta i den gård, som även vi snart skola lämna — liksom råttorna.

ELSA STUGE.

A. B. C.-sagan

har varit en tävlan, osm omfattats med stort intresse. Den utsträcktes till 15 april och pristagarnas namn offentliggöras i närmast därpå följande nummer.

I Limerick-tävlan blir det emellertid en bok åt bästa rimsmidaren, märket "Achterlei", för denna vers:

En flicka, som var ifrån Malmö,
ilanddrev på Söderhavspalmö.
Hon nog friare fick,
men i svart allting fick!
Så hon föredrog bli gammal mö.

"Achterlei" torde till redaktionen insända namn och adress för utfående av pris.

Gösta Berling-tävlan

har omfattats med det livligaste intresse. Den 1 april utgick tävlingstiden och i nästa nummer komma de båda bästa teckningarna och namnen å deras mästare att återgivas.

"Ethel" skall ha tack för brevet och de om stor flit vittnande tävlingsbidragen.

Våra Möbeltyger och Gardiner

Äro i förhållande till kvalitet de billigaste. Prover sändas. Precisera godhetsfullt vad Ni önskar. Söreningen Konstfåten, Göteborg.

AUX GALERIES LAFAYETTE

Billigaste priser och bästa kvalitet i hela Paris.

MODENHETER FÖR SASONGEN. — BEGAR VARA KATALOGER.

Riks 115 66
Norr 160 55

AGENTUREN

Birger Jarlsg. 29
STOCKHOLM

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

ERIKA ROGBERG.
F. Setterdahl. Säter. Anka
efter hovpredikanten, kontr-
prost:n i Gränna Rogberg.

80 år den 7 april.

INGRID TÖRNEQUIST.
F. Ohlsson. Stockholm. Anka
efter direktören för Norrkö-
pings Tidningars A.-B., Jean
Törnequist.

75 år den 3 april.

HENRIKA KLEEN.
F. Gahn. Ålvsjö. Anka efter
majoren Johan Gustaf Kleen.

70 år den 2 april.

HELENA NYBERG.
F. Liljeblad. Kristinehamn.
Anka efter disponenten Ernst
L. Nyberg, Gällivare.

70 år den 2 april.

HILMA WIKMAN.
F. Hellgren. Linköping. Har
under hela sitt liv arbetat
som uppfostrarinna bland fat-
tiga, föräldralösa barn.

70 år den 5 april.

ROSALIE JUEL.
F. Björkman. Sjönevad, Ves-
sigebro. Anka efter konter-
amiralen A. Bernhard Juel.

65 år den 8 april.

HANNA von SCHWERIN.
F. Pripp. Jönköping. Maka
till f. d. stationsinspektoren,
frih. Gustaf von Schwerin.

60 år den 4 april.

EMMA MORLING.
F. Gummesson. Stockholm.
Anka efter grosshandlaren
Jacob Morling.

60 år den 7 april.

FANNY HÄFFNER.
F. Engström. Stockholm.
Anka efter överstelöjtnanten
V. C. L. Häffner.

60 år den 8 april.

MÄRTA DAVIDSON.
F. Lalin. Uppsala. Maka till
professor emeritus David Da-
vidson.

50 år den 7 april.

ANNA RAPPE.
Ordf. i Sv. Kvinnofören. för
fosterlandets försvar.
De bägge föreningarna, vilkas ordf. här ses, ha till Sveriges
kvinnor och riksdagens kvinnl. medlemmar riktat ett upprop
om beaktande av vår betydelsefulla försvarsfråga.

ANTONIE RETTIG.
Ordf. i Kvinnoförbundet f.
Sveriges sjöförsvär.

BERTHA FREDRIKA
WENNERBERG †.
F. Torén. Strömstad. Maka
till direktören G. A. Wenner-
berg.

* 1834, † den 13 mars.

LOTTEN ECKER-
STRÖM †.
Fröken. Stockholm. Dotter
till framl. häradshöv. C. E.
E. o. hans maka f. Moberg.

* 1844, † den 16 mars.

ALFRIDA KUMLIEN †.
Fru. Skövde. Anka efter
kamreraren vid C. G. Stads
Gevärsfaktori, Eskilstuna,
Victor Kumlien.

* 1846, † den 10 mars.

AMELIE LILJEN-
STOLPE †.
F. af Klint. Eksjö. Anka ef-
ter majoren J. O. Liljenstolpe.

* 1851, † den 16 mars.

SIGRID NÄTTERQVIST †.
F. Lundell. Solhem. Under
30 år slöjdlära i Klara
folkskola.

* 1864, † den 12 mars.

HILDA NORDQVIST †.
Fröken. Vårgårda. Förr Sv.
Missionsförb. missionär i
Öst-Turkestan.

* 1881, † den 14 mars.

ELIN WOLFF-STERNÉR †.
Fru. Göteborg. Har under
ett 20-tal år varit skolköks-
lär. v. Göteborgs folkskolor.

* 1881, † den 14 mars.

ELNA JULIN †.
F. Lindeberg. Sthlm. Maka
till led. av riksdagens 1:a
kamm., notarien Teodor Julin.

* 1882, † den 17 mars.

Vårtrötthet

övervinnes snabbast med järnmedicinen **Idozan**.
5-dubbel (5 %) järnhalt.

Idozan är mycket välsmakande, angriper ej
tänderna och bliver billigast att använda.
Anteckna namnet.

Rådfråga läkare. Fås å alla apotek.

IDOZAN
FÖRNÄMSTA JÄRNMEDICIN

FRÅN ÖSTAN OCH VÄSTAN

Den kända konstnärinnan fru Anna Boberg har jämte sin man arkitekt Ferdinand Boberg återkommit från en vistelse å Lofoten Norge, vars natur fru Boberg nu liksom många gånger förut fäst på duken. Det är nära 25 år sedan fru Boberg första gången gästade dessa nordliga nejder vilkas storlagenhet gripit henne så att hon varje år återvänt dit.

Grevinnan Elsa Bernadotte av Wisborg, dotter till prins Bernadotte reser i dagarne till U. S. A. för att i Washington delta i K. F. U. K:s världskomités sammanträde.

Fru Marika Stjernstedt, Iduns kvinnoklubbs ordförande, läste på den senaste klubbaftonen i de två olika sektionerna upp några av sina noveller. Sammankomsten var anordnad som sjafton med demonstrationer av olika slag; bl. a. demonstrerades av systrarna Hultgrens ateljé mattknytning samt nya stickade och virkade saker, och vidare visades jämtes sprang. Duken på bordet framför fru Stjernstedt är en indiansk textilsak från Chile, utställd av fru Lindstrand.

Svensk-dansk tennis. T. v. fru Dam, Danmark, t. h. fru Fick, Sverige, vilka deltagit i tredagars-turneringen i Stockholm. Vid de båda damernas match segrade fru Fick överlägset.

En ny rysk "näktergal", som f. ö. denna gång stammar från Sibirien, har i dagarna gett konsert i Stockholm. Det är fru Maria Kurenko, en av Rysslands mest uppburna koloratursångerskor.

Fröken Nina Borovko, som numera är en Sveriges adoptivdotter, har åtskilligt att berätta från Krim, där hon länge levde (se följ. sidor). Här bär hon en tatarisk högfidsdräkt, som hon fick i hedersgåva av folket på Krim.

DEN RYSKA KVINNAN AV I DAG

Fru Alexandra Kollontaj, som av porträttet att döma är en vacker dam, är den enda kvinnliga ministern i världen. Hon representerar sitt land i Kristiania. Tidigare var hon världens första kvinnliga regeringsledamot, i det hon satt som folkkommissarie i första sovjetregeringen.

Fru Angelica Balabanov hör också till den senaste tidens kända ryska kvinnonamn. Hon är skriftställare och talare.

Fru Ekaterina Ossinskij, maka till Rysslands nyutnämnde charge d'affaires i Stockholm, med sonen Vadim. Hr Ossinskij tillhör den gamla ryska furstesläkten Obolenskij. Hans fru har livligt deltagit i ryska arbetarrörelsen.

Maxim Gorkis maka, fru Andrejeva, har varit chef för den konstnärliga avdelningen inom folkkommissariatet för folkupplysningen och i den egenskapen stått för alla Rysslands teatrar. På sin tid utgav hon den första bolsjeviktidningen i Ryssland och fick fördenskull lämna landet med sin make.

För att sonens skolgång Moskva skall kunna fortgå i lugn, bor fru Ossinskij t. v. där medan hennes man bebör en trerumslägenhet i ryska legationens våning.

VI HA VÄL ALLA NÅGON GÅNG stött på »den ryska kvinnan» eller rättare sagt två olika typer av den ryska kvinnan. Det är den där vackra, njutningslystna, bortskämda, en aning indolenta — inte sant, henne minnas vi alla. Och den andra är hennes motsats: flärdfri, arbetsam, vetgirig, med en mans intellektuella kraft och en idealistisk kvinnas behov att offra sig för världens förbättring. De ryska författarna berätta om båda typerna. Ni minns kanske den där förtjusande lilla novellen av Tjechov om de båda systrarna Sjenja och Lida. Sjenja är söt och sysslolös, hon tillbringar sitt liv i bekymmerslösa drömerier. Lida är sträng och arbetsam, hon talar om kummunalstämmor, undervisar små bondbarn i att läsa och skriva och vill höja mänskligheten, närmast den fattiga okunniga ryska. Hjärten älskar förstås den lata söta lilla Sjenja. Men så »förstås» är det för resten inte. Den äkta ryssen kan mycket väl också älska den stränga, duktiga Lida. Ryssen är van att i sin hustru ha en kamrat. Han är, inom de intellektuella kretsarna i varje fall, van att hon tänker och arbetar som han, offerar sig som han...

Det är faktiskt så, att ryska kvinnor i alla tider kraftigt arbetat för folkets frigörelse och upplysning.

Tsarismen var sträng mot dem: de fingo inte undervisas vid universiteten som männen. Nå, så utvandrade de i stället till utländska högskolor. Man minns ju hur det var med Sonja Kovalevski, som slutade som matematikprofessor i Stockholm: för att få studera vid en utländsk högskola måste hon ingå ett skenäktenskap med en manlig släkting. I andra fall tillstades det kvinnorna full jämlikhet med männen: de kunde mycket väl bli dömda att förmäktas i fängelsehålor eller till landsflykt i Sibirien. Ryssland har en lång, lång rad kvinnliga martyrer alltifrån dekabristernas fruar.

Ja, det förefaller en ibland som om det lidande Rysslands ande vackrast symboliseras av en kvinnas gestalt.

I fråga om »kvinnan och kommunismen» berättar Tolstoj besviken, att när han och några bönder ville bilda en liten kommun, var det kvinnorna som satte sig mot det. Jag skall inte fördjupa mig i kapitlet. Men liksom i alla ryska revolutionära rörelser ha kvinnorna naturligtvis också tagit sin del i den bolsjevistiska. Och det nuvarande Ryssland har lönat dem med att riva varje social och politisk skranka för deras kön. De ryska kvinnorna av i dag, av vilka

våra bilder återge några, kunna gott bli ambassadörer, ministrar och presidenter. Vilket senare för resten icke är någon fullkomlig nyhet för Ryssland: redan Katarina den stora gjorde sin väninna furstinna Dasjkov till president för ryska vetenskapsakademien.

Lektor Smirnoff, som arbetar vid ryska legationen i Stockholm och som på sin tid som rysk universitetslektor i Hälsingfors i många år förmedlade både revolutionära skrifter och personer — bl. a. hade han både Lenin och Trotski i hemlighet boende hos sig — berättar om fru Lenin, att hon under alla åren var sin makes högra hand. Hon var hans sekreterare, hon var organisatör, hon hjälpte till att redigera hans revolutionära tidningar. Naturligtvis har hon också liksom han suttit i fängelse. I Sovjetryssland fick förstås även hon en chefspost: hon blev chef för »den politiska upplysningen.»

I Sven Hedins nyutkomna ryska rese-skildringar skymta ju också några kvinnliga fysionomier. I en viss liten sibirisk stad var den som talade bäst på ett arbetarmöte en kvinnlig läkare. Och i en annan stad var den som intervjuade honom en kvinnlig journalist.

De här avbildade ryska kvinnorna av i dag kunna ju gott, oavsett den politiska fär-

GAHNS TVÅLAR
BEPRÖVADE ERKÄNDA

Vi nämna några sorter ur vårt rikhaltiga sortiment:
BOROGLYCERINTVAL, PERUBALSAMTVAL, LANOIATVAL, BORAX BENZOETVAL, LAVENDELTVÅL, ÄKTA ASEPTINTVAL, och BORLANOLINTVAL samt parfymerade tvålar i alla odeurer.
 Vårt namn garanterar förstklassigt fabrikat.

HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG
KUNGL. HÖVVEVERANTÖR
UPSALA

BARN
TYCKA OM
FRUKT

SUNSWREET

PLOMMON

Fråga Edra barn, om de vilja ha plommon? Om deras ögon lysa av glädje, är det ej blott av lust till något läckert, — nej, det är barnets medfödda instinkt för vad som är sunt.

Frukt är naturlig näring för ofördärvade magar, och en delikat smak som Sunsweet väcker lusten efter mera mat!

Barnens aptit måste uppmuntras och stödjas — ty all mat är ej lika tilldragande för de små. Man ser ofta motvilliga miner, och en sådan olustkänsla är nog för att automatiskt hejda magsaftens avsöndring, så att födan ej smälter, utan alstrar tyngd och dåligt humör.

Försök »Sunsweet» för Edra barn. Ni kommer att märka resultatet på deras lynne och se det på deras kinder.

SUNSWEEP-plommon erhållas i alla välsorterade speceri- och matvaruaffärer.

gen, tjäna som typer för den ryska intellektuella kvinnan. Ni tro, hon är torr den där damen, som slukat vetenskap vid Sorbonne och som skriver och talar och revolutionerar och står i. Ack, låt oss höra vad hon säger om oss svenskor. En sympatisk rysk intellektuell dam, av borgerlig åskådning för resten, som i flera år bott i Sverige, utlät sig så här:

»Era svenska långa förlovningar äro mig obegripliga! När vi i Ryssland förlova oss, då är det lyckan vi vänta på, och i den väntan har man som bekant brått... Men ni svenskar tyckas vänta på att få råd ha fyra rum och kök. Ni tänka mest på er komfort. I Ryssland är det t. ex. mycket vanligt, att redan studenter och student-skor gifta sig med varandra. Och barnen? frågar ni. Nå, dem brukar någon av parternas föräldrar ta hand om.

Är det inte också ett besynnerligt symptom, att hos er så många kvinnor, ofta just de bästa och mest begåvade, äro ogifta? Det är otänkbart, att inte en rysk Ellen Key och Selma Lagerlöf skulle ha gift sig...

Det är betecknande, att när en rysk kvinna gifter sig med en utländsk man, blir det mycket ofta olyckligt — hon finner inte hos honom vännen och kamraten, hon sökte — medan den utländska kvinnan, som blir en rysk mans maka, brukar hos honom finna lyckan. Trots allt äro vi lyckliga, vi ryska kvinnor...»

Är ryskan en god husmor? Hennes man påstår det, och det må ju vara nog, fast det också finns de som antyda att ryskan icke har det sanna intresset för huslighet.

I Ryssland har alltid hushållet och hela det yttre livet varit lagt, så mycket enklare än hos oss. Och om hur det nu är, berättar ju Sven Hedin i sin bok: hans vän vetenskapsmannen i Moskva fick med sin familj på tio personer och fyra inackorderingar tränga ihop sig i tre små rum.

En ryss i utlandet längtar lika mycket efter sina piroger och sin smetana som en svensk fjärran från hemlandet efter ärtor och fläsk och inlagd sill. Ryssarna i Stockholm gå därför gärna till kokken Hochloff och hans fru vid Kammakargatan för att få sig en bit rysk mat, eller de taga en titt ner till »Läckerbiten» i Liljevalchs konsthall för att hämta sig en pirog av den svensk-ryska överstinnan Lorentz' tillverkning. På annat ställe i detta nummer få våra läsarinor göra bekantskap med det ryska köket.

För min del har jag den misstanken, att kvinnornas land är icke Amerika, utan Ryssland. Den ryska kvinnan har stått och står som sin mans kamrat. Och för den ädlare kvinnligheten är väl i alla fall kamratskapet med mannen i livskampen värdigare än striden om att skaffa sig en man som slav.

E. TH.

STEINWAY & SONS
STORT LÅGER I ENSAMAGENTUREN!
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN 10

KÖP
TANGENS
GÄRDINER

S.V.B. 5
Radio

SPHINX
RADIOAPPARÄTER
OCH DELAR.
Engross. En detalj.
GÖTGATAN 18, STOCKHOLM
TEL. 330-3350

Av SANGALLA té rekommendera vi våra kända märken
"Pekoe Souchong"
"Imperial", "Ordinary"
originalförpackningar
PERCY F. LUCK & Co.

Hemfärgen
HÄRVAN

Lovar ej mer än den håller.
Därför har den vunnit sitt förtroende.
Den ger plaggen jämna och vackra färgtoner och är dessutom så billig att det lönar sig färga i hemmet. — Begär färgkartor.
A. W. HERDINS FÄRG-
VERK, FALUN.

Använd

Svensk Kex

**PHOSPHO-
ENERGON-
PILLER**

Iduns byrå och expedition,

Mästernamnelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 | Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjn.
och Plattsökande 25 öre. | för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. | Idun uppl. B.
Helt år ..... 15:— | Helt år 17: 50
Halvt år ..... 8:— | Halvt år ..... 9:—
Kvartal ..... 4: 25 | Kvartal 4: 75

**En läckerhet är
ESKILSTUNA
MESOST**

Mesostsmörgås dagligen till frukost underlättar matsmältningen väsenligt.

Mangla hemma
på en Norrahammars hushållsmangel. Den är stabil och hållbar, utför ett synnerligen gott arbete, finnes alltid och bekvämt till hands, sparar strykning och mycket arbete. På kort tid betala sig

NORRAHAMMARS
Hushållsmanglar

Hermes

VELOCIPEDEN
är alltid försedd med vidstående märke — en garanti för kvalitetsvara. Vi hänvisa i övrigt till vår katalog och broschyr, som gratis erhållas hos våra återförsäljare eller direkt från oss.

AKTIEBOLAGET
NYMANS VERKSTÄDER
UPPSALA

Handsydda underkläder.
Barnklänningar, pyjamas, märkning och hälsöm mottagas.
HELMI KRONBERG,
Kungsteng. 22, I. V. 113 32.
Stockholm.

Kärleken i ryska musiken.

EN FOSTERDOTTER TILL SKRIFT-ställaren redaktör Valdemar Langlet, fröken Nina Borovsko, (se fotot sid. 324) som är ryska till börd och tillbrakt sin barn-dom på Krim, har härnere kommit i till-fälle att närmare studera tatariskt musik-liv, samt därpå samlat och upptecknat ett antal originella och fängslande sånger och danser.

Tatarerna kommo till Krim för blott om-kring 700 år sedan, men ha därefter ut-gjort huvudmassan av halvöns för övrigt mycket blandade befolkning. Ett mäktigt och viktigt inslag i denna gavs vid unge-fär samma tid av de italienska kolonister-na, mest handelsmän från republiken Ge-nua, som kommo hit och uppförde åt sig fasta borgar, av vilka ännu i dag långa murar och ståtliga torn vittna om den for-na storheten. Den orientaliska kulturens möte med den italienska torde ha avsatt spår också i det andliga livet, säkerligen ej minst på musikens område. Denna har nämligen å ena sidan vissa utpräglade öster-ländska drag, bland annat den egendom-ligheten, att melodien ofta ej klingar ut med prim eller ters utan med kvint, men å andra sidan är den helt byggd på vår västerländska tonskala i dur och moll, me-stadels i molltonart, och tongångarna på-minna ej sällan om de italienska visornas.

Fröken Borovko, hade lagt märke till, vilken framträdande roll sången spelar i dessa teatrar dagliga liv, och sedan hon genomgått konservatoriet i Charkov, beslöt hon sig för att upptaga arbetet på att uppteckna deras visor och danser. Ehuru folket saknar kunskap om notskrift, ha melodierna bevarats i sitt ursprungliga, ofta urgamla skick: man brukar anordna ett slags mäs-ter-skapstävlingar, varvid de gamla, som veta, hur det skall låta, avge omdömen om de ungas tävlingar och avgöra, vem som sjun-ger icke blott bäst utan också riktigast i enlighet med traditionen.

Både sånger och danser ha sedan har-moniserats av en ung rysk kompositör, herr Michail Krasev, elev av den berömde Gretsjaninov. Meningen är att få dem ut-givna med rysk, tysk och naturligtvis även tatarisk text. Denna är översatt till både tyska och svenska av redaktör Valdemar Langlet. Vi återge här en av sångerna, med den tatariska titeln »Yskydara gider iken», på svenska: »I Skutari.»

*Jag i Skutari på gatan vackra duken fann
Som hans kärlek mig förklarar, mig och ingen ann.
Han är min och jag är hans och annat mig ej rör.*

*Jag i Skutari på gatan gick en dag igen
För min duk jag köpte socker, bar det till min vän.
Han är min och jag är hans och annat mig ej rör.*

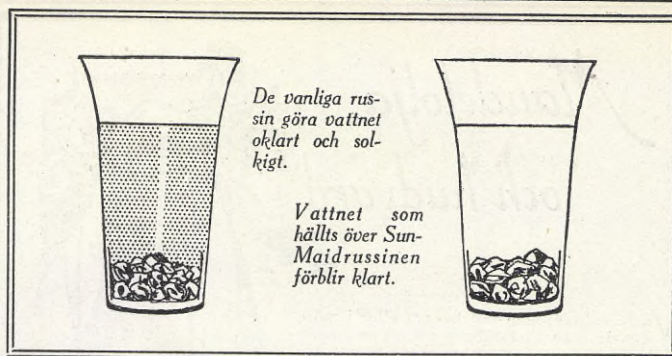
*Nu i Skutari jag söker mer ej någonting,
Men min älskade är rik och har en vacker ring.
Han är min och jag är hans och annat mig ej rör.*

Fröken Borovko föredrog nyligen en del av sina sånger på en soaré hos tyske mi-nistern Nadolny, med fru Märta av Klint-berg vid flygeln och delvis med obligat violin, spelad av konsertmästaren i kon-sertföreningen herr Barkel, det hela under livligt bifall av åhörarkretsen. Möjligen kommer hon under den närmaste tiden att låta höra sig offentligt.

Det läckra ryska köket.

(Forts. fr. sid. 321.)
småbröd, rusjki, sylt o. s. v. Ofta tvorog och mjölk. I somliga hem äter man sur-mjölk med rivet rågbröd.

Man sitter så kvar vid tébordet under småprat ända till långt in på natten. Dessa kvällsstunder vid den sakta sjudande samo-

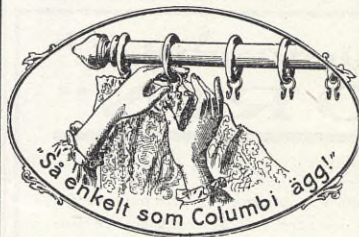
**Ett överraskande renlighetsprov
Ni behöver icke rensa dem**

“De äro de renaste russin jag någonsin sett,” är vad man oftast hör den ena husmodern säga till den andra om Sun-Maidrussinen, och det är riktigt, att man icke behöver rensa dem, innan man lägger dem i soppor eller såser, kakor eller puddingar. Medan vanliga russin alltid äro uppblandade med en hel del smolk och stjälkar, äro Sun-Maidrussinen rena fruktköttet — frestande rent och aptitligt. Sun-Maid Raisin Growers, Fresno, California.

SUN-MAIDRUSSIN

I de röda paketen finner ni de små, kärnfria russinen. I de blå paketen de stora, urkärnade.

S 12A

Gardinhängaren "KVICK"
Oumbärlig i alla hem.
Handelsaktiebolaget STABIL,
Torsgatan 10, Stockholm.
Tel. 4265.

**CRÈME de
Cholepalmine**

I 30 år beprövat hudmedel mot köld och solbränna.
Säljes på alla apotek och hos hand-lände i tuber à 60 öre o. i br.
I parti hos
LARS MONTÉN, Stockholm.

Ären gå spårlöst förbi

den kvinna, som i tid börjat sköta sin hy. Det är nämligen denna mer än de grå håren, som bestämmer hennes ålder. Börja redan i dag att använda Erasmic Vanishing Cream, det osvikliga medlet att bevara Ert ungdomliga utseende.

**Erasmic
VANISHING HUDCREAM**

Finnes i alla Parfym- & Kemikalieaffärer samt Damfrisørsalonger.

Mandelolja och hudvård

Varje kvinna, som vill bevara eller i möjligaste mån återställa sin hy i ungdomligt skick, kan numera göra detta för en ringa kostnad genom användandet av **AMAMI** Hudcrem, vilken innehåller färsk mandelolja.

Den världsberömda toalettmiddelfabriken **AMAMI** har nämligen lyckats att på ett fulländat sätt sammanföra antikens beprövade mandelolja med nutida vetenskapliga, hudhygieniska uppfinningar, att den yppersta hudcrem erhållits, vilken i sig förenar alla för hudens vård nödvändiga egenskaper.

AMAMI mandeloljecream framställs i två olika sammansättningar — en fet för natten och en icke fet för dagen.

Om Ni vill behålla 20-åringens friska hy in i en vacker ålderdom, använd Eder dagligen av

AMAMI

Skönhetsvård.

AMAMI hudcream finnes i smakfulla förpackningar till ett pris av Kr. 2:— pr burk och försäljes av varje välsorterad Parfym-, Färg- och Pappershandl.

Ensamrätt för Skandinavien, Danmark och Finland:

Aktiebolaget Bernhard Maring

Postbox 303 Stockholm I

Provaskar gratis

mot insändande av denna annons.

Id.

Torr Fiskleverolja "OLCORIN"

(välsmakande)

har blivit allmänt uppskattat såsom ett lättsmält kraftnäringssmedel för barn, ammande mödrar, konvalescenter och ålderstigna och förordas detta av läkare. Erhålles å apotek, kemikalieaffärer samt direkt från

OLCORINFABRIKEN
STOCKHOLM 4.

Jag ser att Er hals ej precis är så bra,
men ängslas Ni icke behöver.
En Tulopastill eller två bör Ni ta,
så gå de små krämporna över.

Tulo

DEN LILLE
HALSLÄKAREN

Äkta endast i originalförpackn. å **25**
A.-B. Förenade Chokladfabr., Sthlm. ÖRE

varen ha en alldeles särskild stämning över sig och den, som en gång varit med om dem minnes dem alltid med saknad.

Recept:

Seljanka i panna, (lunchrätt).
1½—2 skålp.* kål. 1 lök.
¼ skålp. smör. 2 gurkor.
½ tsk. mjöl. 10 oliver.
1½—2 skålp. olika kött- 10 inlagda svampar.
rester. 1—3 tryfflar.
1 lök skäres och brynes med ¼ skålp. smör, 1½ skålp. tunnt skuren surkål tillsättes, det hela röres om, täckes med lock och får sakta steka tills kålen är färdig. ½ sked mjöl tillsättes och det hela röres om. Nu tar man en kastrull eller panna, lägger kål i botten, därefter alla slags köttrester, skurna i små bitar, som stek, kalvstek, skinka, höns, vilt o. s. v., överst ett varv kål garnerat med saltgurksbitar, oliver, svamp och tryffel; även småkorv passar till garnering, om man så vill. Steksåsen hälls över och pannan ställes in i ugnen. När seljanka är vackert brun tages den ut och serveras som den är i panna.

I stället för surkål kan man använda färsk kål. Man skär den i tunna strimlor, låter den få ett uppskok, varefter den sakta stekes i kastrull tillsammans med smör och 2—3 fint skurna sura äpplen. Därefter förfäres som ovan.

Borsjsj, (soppa).

2 skålp. gott oxkött. 2 sockerbitar, 1 tsk. ättika, 2 lagerbärsblad, (sådana som julslinkor). 1 litet kålhuvud. 3 st. små rödbetor, 1 Smetana.
msk. smör.

Köttet och skinkbiten sättas på till kokning som vanlig buljong. 3 st. små, riktigt röda rödbetor skäras i tunna strimlor, sättas i en liten kastrull tillsammans med smöret, sockret, ättikan, lagerbärsbladen och pepparn. De få nu småkoka tills de äro ganska mjuka. Då tar man ett litet kålhuvud, skär det i tunna strimlor och sätter det till rödbetorna; litet buljong spädes på och det hela får koka tills både kålen och rödbetorna äro fullt mjuka och färdiga, då de spädas ut med så mycket buljong som fordras till middagen. Litet dill och persilja, och om man så önskar, tomatpuré sättas i soppkålen, ävensom en liten bit riven, rå rödbeta. Soppan hälls i och serveras; alltid med smetana. Köttet och skinkan skäras upp i skivor.

Vareniki, (dessert).

Degen: 3 gl. mjöl. 2 ägg. bär tages 1½ kkp. socker). 1 skålp. eller 3 gl. bär. 1½ kkp. socker. Smetana.

Degen blandas till, knådas, kavlas mycket tunnt. Emellertid har man redan rensat och sockrat bären och låtit dem stå och bada en 3—4 timmar. Saften slås i en kastrull, får ett par uppskok och ställs att svalna. Av degen skäres små rundlar, vilka fyllas med bär, vikas och klämmas till ikring kanterna. Dessa kokas i kokande vatten tills de äro färdiga. Serveras med saften och smetanan. Man kan även blanda ut saften med vatten och däri koka varenikerna.

Blini.

5—6 glas mjöl. 3—4 tsk. upplöst jäst. 2 glas mjölk. 3 ägg. 1 msk. smör. ½—1 gl. smör att steka i. Serveras med smält smör, smetana (tjock, sur grädde) svart rom.

4 glas mjöl blandas med 2½ gl. varmt vatten och 3—4 tsk. upplöst jäst; när det jäst upp, tillsättes 1 gl. mjöl, varefter det åter får stå och jäsa. Ungefär en timme innan man börjar grädda, slås 2 glas kokande mjölk över degen; den röres nu om mycket väl och slås tills den är glatt och smidig, varefter den får stå och kallna. När den svalnat tillsättes litet salt, 3 hela ägg och 1 msk. smör. Nu får det hela jäsa upp ännu en gång, då man börjar grädda utan att röra om smeten. Plättarna skola bli mycket tjockare än de svenska, smeten är ju även så tjock att den snarare liknar lös deg. Vill man ha dem riktigt pösiga, slås äggvitorna till skum och tillsätts sist. På smör sparas ej vid gräddningen. Serveras med smält smör, smetana och svart rom, eller om denna ställer sig för dyr, — med lax, eller ändå enklare — med delikatess-sill.

Detta är en fastlagsrätt. Under den därpå följande 7 veckors långa fastan ätas inga blinin i hem där fastan iakttagas.

Kålpirog.

700 gr. mjöl. ½ lit. mjölk. 2 ägg, (hela). Socker, salt. 35 gr. jäst. 1 kålhuvud. Salt, smör.

Degen blandas ihop. Den bör vara så lös, att den nätt och jämt kan hanteras.

Då degen jäst upp, delas den i 2 delar, vilka kavlas ut till 2 botten. Den undre lägges på plåten,

* Ett ryskt skålpund: 425 gr.

Vårtrötthet

övervinnes snabbast med

I DOZAN

ERKÄNT BÄSTA JÄRNMEDICIN

Rådfråga Eder läkare. Fås å alla apotek

Konfirmationen stundar

— de många bestyren med konfirmandernas ekipering förenklas högst väsentligt genom att ombesörja deras utrustning i våra specialavdelningar för

Eleganta och välgjorda

Kavaj-Kostymer, Smoking-Kostymer, Paletåer, Ulstrar och Cover-Coats, Mössor, Handskar, Skor, Skjortor, Kragar, Vita Halsdukar m. m.

Vackra och stilfulla

Klänningar, Kappor, Hattar, Handskar, Näsdukar, Skor, Strumpor m. m.

Paul U. Bergström's

74—78 Drottninggatan 74—78
STOCKHOLM

Radio materiel
apparater

Antennuppsättning.

HÖGSANDER & BERGMANS
ELEKTRISKA

Nyrogatan 42, vid Karlavägen.

Yardley's Äkta Lavendel Tvål

sammansatt av de mest utsökta oljor, förlänar huden den mjukhet och ungdomliga friskhet som är första betingelsen för vacker hy och kvinnlig charm.

Varje tvål efterlämnar den friska doften av den äkta lavendelblomman, som kvarstannar på huden långt efter användandet.

Anspråksfulla damer uppskatta den.

Säljas i alla välsorterade affärer inom branschen.

Pris Kr. 1: 50.

YARDLEY & CO., LTD.
LONDON, W. 1.

Vår nya, så väl mottagna

EAU de COLOGNE

är nu utkommen och tillhandahålles i alla specialaffärer.

WURP & BOLL, AKTIEBOLAG
Kungl. Hovleverantör
G Ö T E B O R G

säljas under garanti för grobarhet, renhet o. sort-äkthet.

W. Weibull, Landskrona.

SPRINGMADRASSER och STÄLMÖBLER

Ny illustrerad katalog med stor prissänkning från 15 mars på begäran gratis och franco.
SKAND. SÄNGRESÅRFABRIKEN
Tel. 344. Karlstad. Tel. 344.

KONFIRMATIONS-EKIPERING

FÖR FLICKOR OCH YNGLINGAR

KONFIRMATIONSGÅVOR

A/B NORDISKA KOMPANIET

kålfärsen bredes på, de finhackade äggen strös över och locket d. v. s. den andra bottnen sättes på, och pirogen får nu stå och jäsa. Den penslas därefter med smör, beströs med finhackade skorpor och sättes in i ugnen för att gräddas. Efter ¾ timmar är den färdig, då den serveras och ätes med vanligt smör, icke smält.

Kålen beredes på följande sätt:

Sedan man tagit bort de övre torra bladen hackas den fint, saltas och får stå i 10 min. Man kramar nu ut saften, och steker den i smör tills den mjuknat. Den får inte bli brun och man bör därför röra om rätt ofta.

Härefter förfäres som ovan.

Denna sats är beräknad för 4—5 personer.

Man kan även bereda degen av smördeg. Ingredienserna äro då följande:

1 skålp. mjöl, (ungefär 3 glas), 1 skålp. smör, (ungefär 8 skedblad), 1 stort glas vatten, för 5 öre jäst.

En del av mjölet, vattnet och jästen blandas ihop och får jäsa. Sedan förfäres som med vanlig smördeg, d. v. s. 3 X 3.

Från idrottsfältet.

(Forts. fr. sid. 317.)

Men det är väl så viktigt att få motion inomhus under de årstider, då inte fria naturen lockar. Med tanke på det blir det lekaftnar med gymnastik, sång och lek. Och till hösten vilja klubbmedlemmarna också börja med en gymnastikklubb. Det visar sig, att det bland arbeterskorna finns verklig vilja till och sann glädje vid dessa »övningar till sundhet»! Ett gott föredöme!

Den nämnda klubbens första sammankomst hölls den 22 mars och c:a 150 personer hade samlats. Tobaksmonopolets sångkör sjöng, och dess nybildade lilla gymnastikklubb hade uppvisning.

Gymnastikinspektisen Elin Falk utvecklade i ett klart och medryckande anförande ett helt litet program — skulle man kunna säga — för hur den kroppsligt arbetande skall utföra sitt arbete på det mest effektiva och hygieniska sättet.

Man skall inte utföra sitt arbete med onödigt stor muskelansträngning, framhöll hon. Det gör ofta den oövade. Så mycket som möjligt skall man utföra rörelserna rytmiskt. Vidare bör man söka åstadkomma omväxling i arbetsställningar och rörelser. Det kan man göra t. o. m. när man har en så enförmig syssla som sömnad: benens ställning ändras, än lyftes arbetet högt upp, än lägre o. s. v. Omväxlingen underlättar cirkulationen.

Vidare: spänn då och då under arbetet hela kroppen och avspänn den därpå igen. Och så sista regeln: var glad under arbetet! Är man nedstämd och förgad, spänner man alla muskler onödigt.

Arbetspauserna böra också utnyttjas. Under dem böra de, som ha sittarbete, stå, och vice versa. Vid måltidsrasterna kan man passa på att helt enkelt lägga sig raklång på golvet i avspänd ställning.

Gång och löpning i det fria är den bästa och billigaste motionen. Träna upp er! Börja med att gå 20 steg hastigt och 20 steg långsamt, övergå sedan till 50 steg av var sort, därpå kan ni ta till löpningen.

Hemgymnastik visade fröken Falk särskilt. Och slutligen påminde hon om vikten att inte idka bara kroppens, utan också andens gymnastik!

Detta var nu klubbens start. Den artar sig ju utmärkt, och det är bara att hoppas att den här omtalade rörelsen skall sprida sig allt vidare bland våra arbeterskor. Hälsa är lycka!

Rättelse: I d:r Holger Nybloms artikel i Iduns Småkonstnummer förekom ett meningsstörande tryckfel. Där stod nämligen att varje småkonstens artikel bör äga "kuriösitet". Meningen var emellertid "kvalitet".

Nämn tre goda egenskaper

Ni kräver av en verkligt god tvål, och Ni finner dem alla tre i Ovicula-tvålen. Den förskönar utseendet, renar huden och skyddar hyn.

F. Pauli's

Ovicula

Skönhetstvålen.

Pris 1 kr.

SINGER

MÅNGA ORD KRÄVAS EJ
NAMNET
BORGAR FÖR
KVALITETEN

J allt - utom priset - likt smör

"ZETA"
ZENITHS SMÖRBLANDADE
MARGARIN

»Tvättakta tapeter?» sade skeptikern. — »Omöjligt!» Då kunna de i varje fall inte vara av papper!» Han trodde det icke. Men vi hämtade borste, såpa, vatten och en torr trasa och tvättade inför hans egna ögon bort bläck- och fettfläckar, smuts, och damm från SALUBRA-TAPETEN. Mönstret framträdde åter i sina ursprungliga klara färger utan att tvättningen på minsta sätt skadat själva tapeten. Salubra liksom Tekko äro papperstapeter, som ej blekas av solen och som tåla vatten. Båda dessa fabrikat finnas i alla förstklassiga Tapetaffärer. Genom att rekvirera (prov och mönsteralbum) vår eleganta provportfölj nr 20, som kostnadsfritt erhålles från A. B. Konstnärliga Tapeter, Birger Jarlsgatan 10, Stockholm, kan Ni själv lätt övertyga Eder om Salubra- och Tekko-tapeternas förträffliga egenskaper. (T)

milj i utlandet som lärarinna för barn. Eventuellt kunde jag också antaga en plats som privatsekreterare eller med uppgift i de praktiska hemsysslorna, men kunde jag inte i detta sista fall lika gärna söka plats i en icke svensk familj? Hur bör jag gå till väga med realiserandet av dessa planer? Jag har tänkt annonsera i Idun. Skulle det löna sig att samtidigt annonsera i någon fransk och någon engelsk tidning, och vilken i vart och ett av dessa båda länder är i så fall lämplig? Tacksam för upplysningar och råd är
Språkintresserad.

Svar: Såsom anställd i en svensk familj i utlandet är det antagligen föga tillfälle till språkstudier. Å andra sidan har det sina vanskligheter att ta plats i utländska familjer och är ej lätt att få en sådan plats. Om ni beslutar er för att annonsera i utländska tidningar, så vänd er till en större annonsbyrå, som förestår lämpliga tidningar. Men följ rådet till Bojan och Dagny i n:r 9 och antag ingen plats i utlandet utan att först genom föreningen Vaksamhet i Stockholm inhämta upplysningar om anställningen och arbetsgivarna. Se för övrigt även svaret till R. och S. i n:r 12.

K. W.

Fråga: 1) Huru tvättas tyllgardiner och huru stärkas de?

2) Skall kristallmärket sitta kvar? Jag har sett en del människor, som ha det kvar på sin kristall, även dricksglas, åratat efter inköpet.

3) När skall till frack vit väst användas?

Rådsvill.

Svar: 1) Var gardin sammanmanviktes slätt till format, lämpligt att nedlägga i botten på en tämligen stor tvättbalja. Den ena gardinen läggs på den andra på samma sätt väl sammanvikten. Då alla gardinerna blivit nedlagda, hålles ljum tvällösning över dem, vari de få ligga ett par timmar väl övertäckta. De tryckas upprepade gånger med händerna. Varje gardin rullas samman utan att vikningen rubbas och vattnet tryckes ur. När baljan är tömd, nedläggs åter gardinerna liksom förut, ny tvällösning hålles över dem och de behandlas på samma sätt. Detta upprepas så många gånger, som anses nödvändigt. Sedan plaseras de på samma sätt men i kallt vatten och få ligga över natten. De kramas upp och stärkas i följande appretur: $\frac{1}{4}$ kg. vetemjöl utröres i $\frac{1}{2}$ l. kallt vatten. Detta blandas med 1 l. varmt vatten och alltsammans kokas upp och röres väl. Därefter spädes med kallt vatten, tills blandningen blir lagom, då den silas upp. Den appretur hålles i sista sköljvattnet för att ge styrsel åt gardinerna, som först därefter vikas upp, kokas ut och upphängas. De inklappas före strykningen i våta lakan.

2) Det är en smaksak om man vill ha kvar kristallmärket på skålar, vasor och dylika pjäser, men på dricksglas och andra glas av kristall skola märkena absolut tagas bort.

3) Vit väst användes alltid till frack vid mera högtidliga tillfällen.

K. W.

Fråga: Får härmed göra en vördsam förfrågan. Var tillverkas eller köpas den bästa och billigaste dammsugaren och vad är billigaste pris?

Sugning.

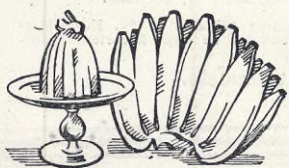
Svar: Dammsugare finnas av både svensk och amerikansk tillverkning, de förra från 110 kr. med endast de nödvändigaste tillbehör och från 135 kr. med alla olika delar eller tillbehör. Amerikanska säljas från 90 kr. Men naturligtvis är ej den billigaste den bästa.

K. W.

Fråga: Finns det någon bra bok för självstudium av engelska språket? Skulle så gärna på egen

EN INHIBERAD LUNCH

ersättes allra lämpligast av ett par Jamaica-bananer, skriver i en kända författarinnan på hushållsområdet fru Ida Högstedt. För direkt hushållsbruk knyter sig huvudintresset till efterrätter och allehanda desserter. Här skapas ständigt nyheter än i form av tårter och bakelser eller annat bakverk, än i skapnad av kalla och varma puddingar, chartreuser, géleer, glace, fromage och en oändlighet av andra goda saker, där bananen antingen bildar huvudingredienser eller ock utgör en värdefull tillsats. För att inte påminna om de nu så populära fruktsalladerna.

Upptäckten

av en alltför tidigt inträffad slitskada på en duk, serviett eller handduk, kan — och detta med rätta — försätta husmodern i misshumör.

En dylik malheur undviks genom att köpa våra högkvalitativa *hellinnevävnader* med vidstående garantimärke, vilka erhållas genom våra försäljningsombud eller vid större behov direkt.

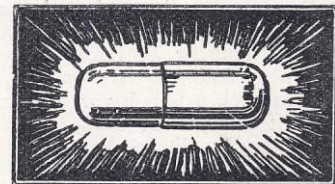

Wallners
HELSINGELINNE-INDUSTRI
Kungl. Hovleverantör,
HUDIKSVALL

Respektabla ombud antagas.

AKTA SPETSAR Sjuksköterske Klänningar

alla slag till billiga priser i
Teneriffa Magasinet, 5 Biblioteksg.
ESTER WELIN, Uplandsgatan 19 A.
Stockholm. Telef. N. 91 72.

SPIECKERS SANOKAPSLAR

alstra nerv- och muskelkraft. Un danröja kraftnedsättning, trötthet, sömnlöshet, överansträngning, blodbrist och svaghetstillstånd, ojämförligt snabbare än något annat medel. Intyg från kända svenska personer på begäran gratis och franko. Askar om 20 kapslar (tillräckligt för 20 dagars bruk) å alla apotek och kemikalieaffärer till pris kr. 4:25 eller exp. portofritt från undertecknade.

Stor kur (10 askar) kr. 38:50.

Liten kur (5 askar) kr. 20:—.

Generalagenter för Skandinavien:
Harald Westerberg & Co.
Göteborg

KJOLPLISSERING

Maskinmärkning, hälsöm och brodering.
Ingeborg Lindeberg, Specialateljé.
Mästersamuelsg. 32 (int. Malmstillnads-gatan), Stockholm.
Order till landsorten omgående.

Det rätta medlet...

Parkettgolv och linoleummattor måste, för att bibehålla ett elegant utseende, noga putsas och vårdas. Bäst och samtidigt enklast är att vid den dagliga ren-

göringen föra över dem med en Liquid Veneer svabb, fuktad med Liquid Veneer Mop Polish. Resultatet blir överraskande: glänsande fina, hygieniskt rena golv och korkmattor. Använd därför alltid

LIQUID VENEER

MOP POLISH

och därtill en LIQUID VENEER MOP med svabb.

Till salu i färg- och kemikalie- samt järn- och mattaffärer.

Generalagenter:

AKTIEBOLAGET M. HANSEN
STOCKHOLM.

Khasana

Presenter

som väljas med fint förstånd, ha en särskild effekt. Khasanaprodukterna äro alltid välkomna gåvor, lika väl lämpade för damer som herrar, de tjäna lyxkrav lika väl som praktiska ändamål, och tillfredsställa de högsta anspråk.

Finnes i flera tusen affärer!

Starkt parfumerad Khasana-Fickalmanacka bibehåller doften oförsvagad. Fås mot insändande av 25 öre.

DR. M. ALBERSHEIM
FRANKFURT A. M.

Fabrik f. finare parfyerier. Grundad 1892

Representant för Sverige:

A. W. Galle, Köpenhamn, Lövstræde 8

Pellerins

är en
lækkerhet för
Smörgåsbordet

Tilltalande redan för ögat

är HOLMA-handdukens mjuka glans och vackra mönster, och det goda intrycket förstärkes ytterligare, då Ni begagnar den. Den suger hastigt till sig vattnet utan att själv bli våt och kännes alltid mjuk och behaglig. Men ej nog härmed. HOLMA-handdukarna höra till det slags linneförråd, som icke ofta behöver förnyas. De äro i ordets egentligaste bemärkelse slitstarka och bliva därigenom en billig lyx.

HOLMA

HANDDUKAR
BORDDUKAR
SERVIETTER
LINNEVÄV

"RIDDAREN I GRÖNT FÄLT"

av yppersta kvalitet säljas i välsorterade vävnads- & manufakturaffärer.

HOLMA-HELSINGLANDS LINSPINNERI- & VÄFVERI A.-B.,
MADÄNGSHOLM.

YVY-TVÅLEN

*användes med förkärlek
även i badrummet*

Säljes överallt à 1 krona pr st.

AKTIEBOLAGET YVY-FABRIKEN YSTAD.

Gyllenhammars

PATENTERADE
HAVREPREPARATER

1/1	»	Havregryn	.....	90 öre
1/2	»	D:o	.....	50 »
1/1	»	Havremjöl	.....	1.40 »
1/2	»	D:o	.....	83 »
1/1	»	Havre-Must	.....	1.50 »
1/2	»	D:o	.....	90 »

Begär alltid "BENZONA"!

"Gott, gott",

tänkte Putte, där han satt bakom stolen och såg, hur beredvilligt Lisa hjälpte mamma. Han visste så väl, att det skulle vankas något gott, och i dag skulle det bli chokladpudding till middagen. Det var nummer ett av allt, ty

Benzona Puddingpulver

var en garanti för gott resultat.

B 36

Mammas hjälpreda.

Lilla Lisa är en solstråle i hemmet. Hjälpsam och läraktig har hon redan god insikt i konsten att baka, och i dag har mamma så mycket annat att bestyra, att Lisa nästan alldeles själv får sköta baket. Och hon är tvärsäker på, att det skall lyckas utmärkt, ty hon använder

Benzona Bakpulver

och maken till det finns inte.

B 24